National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 22 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

B103/C/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 2 (1663) 1982 | NELJAPÄEVAL, 14. JAANUARIL — THURSDAY, JANUARY 14 | XXXIII aastakäik

Üks esimestest „Ehataresse" asujatest Karl Tamm oma toas mugavas tugitoolis. Foto — O. Haamer

Esimesed elanikud EAK „Ehatare" Puhkekodus. Istuvad vasakult: A. Kittask, L. Kull, A. Möller, R. Aru, E. Poltov, Liisa Tamm, J. Koolmeister, A. Rammul ja A. Purres. Seisavad: A. Proos, A. Proos, A. Kurlei, E. Metsasalu, J. Konze, J. Avi, A. Avi, K. Eschholtz, A. Kasemets, K. Tamm, H. Kukk, M. Veskoja ja peaõde Linda Tamm. Foto — O. Haamer

„EHATARES" ALGAS TEGEVUS

Möödunud nädala neljapäeval toimus EAK hoolduskodus „Ehatare" järelvalveasutuste poolt lõplik inspektsioon. Inspektorid leidsid, et hoone vastab kõigile ehituse-, tervishoiu- ja tulekaitsemääruste nõuetele nng võib tegevust alata. „Ehatare" administraatori poolt teatati kohe telefoni teel sissekolimist ootajatele ning paari tunni pärast saabusid juba „esimesed pääsukesed".

Järgmisel päeval oli tõsine „rahvaste rändamine", mis jätkus ka järgnevatel päevadel. Mõnedki olid toonud oma „liikuva varanduse" juba eelmistel päevadel ja saabusid nüüd koos saatjate ja pisipakkidega. Mitmedki tõid kaasa tugitooli või väiksemaid mööbliesemeid. Ei puudunud ka potililled, et muuta tuba isikupäraseks ja koduseks.

„Ehatare" on tööprotsessist väljajõudnud kaasmaalaste puhkekodu. „Ehatare" pole haigla ega ka vanadekodu, ütles Eesti Abistamiskomitee esimees A. Sepa „Meie Elule".

„Ehataresse" ei saa vastu võtta haigeid ega pidevalt voodis lamavaid. „Ehatares" asuvatel hoolealustel ei tohiks tulla igavuse tunnet, sest igasuguse meelelahutuse eest hoolitsetakse. Ehatarelane on vaba majanduslikkudest ja majapidamise muredest, teda ei hirmuta kütteõli hinna pidev tõus, pole rohuniitmist ega lumerookimist ja pole ka toiduvalmistamist, sest toidulaud on kaetud igal päeval kolm korda. Peaks kaduma arvamine, et „Ehataresse" tuleks asuda alles siis, kui enam ei suuda liikuda. Eriti peaksid sellele mõtlema need, kes ennast on kirjutanud järjekorda. Ei tohi unustada, et „Ehatare" pole haigla vaid tõeline puhkekodu! Isemajandamise alusel töötava ettevõttena on „Ehatare" tulude-kulude kalkulatsioon tehtud täiskapatsiteedega töötamiseks s.o., et kavandatud arv hoolealuseid oleks majutatud (100). Võib tekkida olukord, et kapatsiteeti täita, ollakse sunnitud vastu võtma võõrast rahvusest hoolealuseid, mis omakorda looks keelelisi raskusi."

LIHTNE JA MOODNE

Arhitekt G. Laikve kavandi järgi ehitatud „Ehatare" on imposantne kolmekorruseline hoone juba aastate eest ehitatud „Eesti Kodu" kõrval. Maja sisemus on lihtne, kuid moodne ja pakub kasutajatele igasuguseid mõnususi.

Hoone esimesel korrusel on 12 tuba 14 voodiga, mõeldud neile ehatarelastele, kellel liikumine raskendatud ja vajavad rohkem abistamist. Neis tubades asuvad voodid on konstrueeritud nii, et neid saab sobitada istumiseks.

Esimesel korrusel asuvad veel: televisiooni ruum mugavate toolidega ning paari kiiktooliga, raamatukogu, kauplus, kus müügil igasugust nipet-näpet, puhkeruum istumiseks nii külalistele kui ehatarelastele 22 mugava tooli ja kahe kiiktooliga, arsti vastuvõturuum ja kahe voodiga haigetuba ajutiselt haigestunutele, pisike köök söögilauaga neile, kes soovivad endale keeta kohvi, teed või midagi muud söögiaegade vahel, baariruum, söögisaal 100 inimesele, köök moodsa sisustusega.

Teisel korrusel on 34 tuba üksikule ja 4 tuba kahele. Igal toal on oma vannituba. Väike köök söögilaua ja toolidega on sel korrusel asuvate ehatarelaste kasutada.

(Järg. lk. 3)

Poolale laenajad on hirmul

Poolale on seni usaldanud laenu 15 riigi valitsused ja 501 mitmesugust panka. Poola valitsusel puudub välisvaluuta võlgade ja võlaprotsentide maksmiseks. Arvatakse, et erilise laenuga N. Liidult tal õnnestus tasuda möödunud aasta intressid. Tasumata jäi ettenähtud võla mahamaks 2,4 miljardi suuruses. N. Liiduga sõlmitud uus kaubaleping näeb ette Poolale uue laenu andmise 3,4 miljardi dollari suuruses, et Poola valitsus saaks oma rahvast vähemalt toita. Tööstuste sisseseadete uuendamiseks ja produktsiooni tõstmiseks Poola vajaks veel vähemalt 6,4 miljardit dollarit välislaenu, mida ta tõenäoselt N. Liidult ei saa. N. Liit ise vajab 6 miljardit dollarit, et Siberi—Lääne-Euroopa gaasitoru ehitamine ei jääks seisma. Seda laenu loodetakse saada Lääne-Saksamaa valitsuselt.

Läänes ei usuta, et Poola praeguse ühiskondliku korra juures oleks kunagi suuteline tasuma temale usaldatud võla intresse, rääkimata võla tagasimaksmisest seniste kokkulepete alusel.

Käesoleva nädala algul uus Poola valitsuse delegatsioon sõitis Moskvasse täiendavateks läbirääkimisteks majandusliku abi andmise alal. Moskva üheks eeltingimuseks Poola soovidele vastutulekul on, et kommunistliku partei prestiis saaks taastatud ja kõrgeimaks võimuks oleks Partei presiidium.

Kanada eriarvamisel Poola suhtes

Vaatamata tugevale kriitikale, mille kutsus esile Kanada peaministri P. E. Trudeau ütelus, et sõjaseaduse rakendamine Poolas oli vajalik, kuna sellega hoiti ära kodusõja puhkemise võimalus, on Kanada peaminister ja tema valitsus kindlalt oma eriarvamise juures Poolas valitseva olukorra suhtes. Nädala lõpul valitsuse esindaja avaldas arvamist, et eesseisvatel NATO riikide välisministrite nõupidamisel ei otsustata rakendada president Reagani poolt ette pandud sanktsioone Poola ja N. Liidu suhtes. Olla küllalt, kui need võetakse „lähema vaatluse alla". ....

Kanada valitsuse arvates kindral Jaruzelski on rakendanud sõjaseaduse väga osavalt ning väheste vereohvritega. Kanada valitsus ei ole protesteerinud Poola valitsuse ees sõjaseaduse rakendamise pärast ja ei kavatse rakendada sanktsioone surve avaldamiseks Poola sõjaväelisele valitsusele.

Sanktsioonide suhtes on avaldatud Ottawas arvamist, et need kahjustavad rohkem Kanadat kui Poolat. Mitte lubades müüa nisu Poola valitsusele, kannatab Kanada väliskaubandus ja teised nisukasvatavad maad võivad kasutada seda oma nisu müümiseks Poolale. Kalapüügi keelustamisega Kanada territoriaalvete piirides kordub sama. N. Liidu ja Poola laevad sel juhul ei tule enam Kanada sadamatesse vajaliste parandustööde teostamiseks ja täiendava varustuse ostmiseks. Kanada sadamad võivad jääda ilma heast ärist.

Nädalakroonika

INGLISMAAL VARJATAKSE VENE SPIOONIDE TEGEVUST

☆ Inglismaa valitsus on keelustanud dokumentide avaldamise selle kohta kuidas oli võimalik tuntud vene spioonidel Guy Burges'el ja Donald MacLean'il põgeneda Inglismaalt, kui neid hakati kahtlustama spionaazhis N. Liidu kasuks. Mõlemad olid pääsenud kõrgetele kohtadele Inglise vastuluures kellegi soovitusel ja said nende kahtlustamisest õigel ajal hoiatuse. Tava kohaselt sellised dokumendid avaldatakse 30 aasta möödumisel. Burgese ja MacLeani suhtes seda ei ole tehtud. Arvatakse, et mõni tähtis isik, kes selle afääriga oli seotud, on veel elus ja sellepärast neid dokumente ei avaldata.

☆ Egiptuse president Mubarak vallandas ametist kogu oma valitsuse ja asendas selle uuega, et lahti saada endise presidendi Sadati varjust oma valitsuses. Uus välisminister Kamal Hassan Ali teatas, et läänepool Jordani jõge, Iisraeli poolt vallutatud maa-alal tuleb luua Palestiina riik, kus palestiinlased ise moodustavad selle valitsuse. Palestiinlastel peab olema õigus otsustada, kuidas nad oma maad valitsevad.

PRESIDENT MUBARAK

☆ Juudid üle maailma on verivihased, et Poola sõjaväevalitsus on hakanud süüdistama juute seal valitseva majandusliku kriisi esile kutsumises. Juudid seletavad, et neid on arvult nii vähe Poolas järele jäänud, et nad ei mängi enam mingit rolli Poola majanduslikus elus. Neist tahetakse lihtsalt teha patuoinad, kelle kaela veeratada oma juhtide väärteod.

☆ Ottawas ja Washingtonis arvatakse seisvat ees suur valitsuse muudatus. President Reagan ja peaminister Trudeau tahavad saada omale uusi liikmeid valitsusse, kes paremini täidaks valitsusejuhi korraldusi. Reagan soovib saada uut nõuandjat välispoliitilisel alal Allani asemele. Ka Trudeau soovib lahti saada ministrist majadeehitamise alal, keda on raskesti kritiseeritud saamatuse pärast.

(Järg. lk. 3)

Kahetsusväärne eksitus

„Meie Elus" nr. 46 (1657) 3. dets. 1981 a. minu lugejakirjas pealkirja all „Veksalased", kus oli mainitud, et kunstnikud O. Timmas ja R. Tulving annetasid oma kollektsioonist töid Tallinna Riiklikule Kunstimuuseumile, oli kontrollimata ja seega aluseta.

Käesolevaga vabandan kahetsedes juhtumit.

Lugupidavalt,

JOANN SAARNIIT
(EKN liige)

Vabandame Osvald Timmase ees lugejakirja pärast mis ilmus „Meie Elus" 3. detsembril 1981, pealkirjaga „Veksalased" ja varjunimega „EKN liige". Selles toodud insinuatsioonid ja väide, et O. Timmas on annetanud oma töid Tallinna Riiklikule Kunstimuuseumile, on valed. Kahetseme oma eksitust.

„Meie Elu" toimetus

Toronto Eesti Meeskoori
ja
Toronto Soome Meeskoori
POP-KONTSERT
pühapäeval, 24. jaanuaril
Toronto Eesti Maja
suures saalis

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik Madison Avenue — Spadina jaam

Loengud valguspiltidega
HIMAALAJA: Nepal, Bhutan, Sikkim, Darjeeling, Kashmir
LIINA LIIVAMÄGI York ülikoolist
kohvi
TONGA ja SAMOA
ENN ALFRED
Pühapäeval, 31. jaanuaril kell 3 pl.
☆
PALVERANDURITE JALGTEEL:
1500 km ajalugu, kunsti, arhitektuuri
— Le Puy — Santiago de Compostela
Dr. LEON TRETJAKEWITSCH
Teisipäeval, 16. veebruaril kell 7.30 õ.
☆
ARHITEKTUUR MIS ÜHENDAB MATEERIAT HINGEGA
Professor REIN KURIS Carleton ülikoolist
Teisipäeval, 23. veebruaril kell 7.30 õ.
Kõik on kutsutud —
reisima ja järele mõtlema

SAARLASTE ÜHING TORONTOS
KÜÜNLAPÄEVA PIDU
laupäeval, 6. veebruaril 1982 Toronto Eesti Majas algusega kell 6 õhtul.
ETTEKANDED ☆ LOTERII ★ BAAR ☆ EINELAUD
Tantsuks V. Gustavson'i orkester ja „Külapillimehed"
Sissepääs $7.00. — Laudade ettetellimiseks helistada pr. P. Niit 223-3469 või pr. H. Härm 699-1979

Laupäeval, 23. jaanuaril 1982 kell 7.00 õhtul toimub
Toronto Eesti Maja suures saalis
PIDULIK
T.E.V.Ü. 29. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE
Esinevad sopran Tamara Norheim ja „Ritmika" võimlejad, kõne Aksel Salumetsalt. Tantsuks G. Iltali orkester
EINELAUD — BAAR — LOTERII Pääse $7.00

ÜLIÕPILASKONNA VÕRKPALLITURNIIR
korporatsioon Sakala korraldusel
laupäeval, 16. jaanuaril kell 1 pl.
Toronto Ülikooli Scarborough College'is
NAISKONNAD ☆ MEESKONNAD
Palun registreerida A. Puust, 261-3563

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. „MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse: 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

Üksiknumber —.65¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

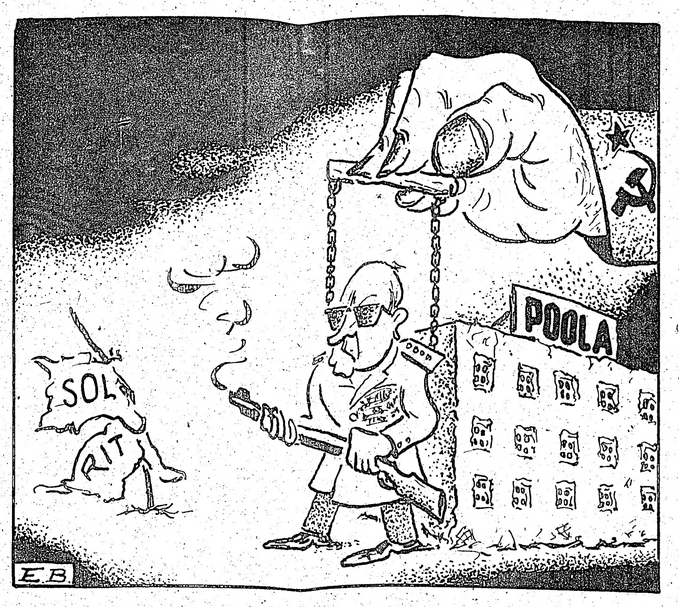

LÄÄNE-EUROOPA KAITSEKS ON KÜLLALT KINDLAST TAHTEST

Viimase 30 aasta jooksul on kulutatud Lääne-Euroopas tohutult raha ja materjali sealsete rahvaste iseseisvuse ja vabaduse kaitseks, mõeldava N. Liidu kallaletungi vastu, kirjutab Richard Barnet „Institute for Policy Studies" asutaja. NATO, mis asutati vastukaaluks võimalikule N. Liidu agressioonile ei võtnud tõsiselt N. Liidu kallaletungi ohtu ja luges piisavaks tagasihoidliku kaitseväe organiseerimise läänes, et Lääne-Euroopa võiks kosuda rahus.

N. Liidu tohutu relvastumine on teinud vajaliseks ümberhinnangu tegemise. Lääne-Euroopat pole võimalik kaitsta nõrkade jõududega.

Ümberrelvastumine nõuab tohutult raha ja arvestades N. Liidu sõjalist võimsust, tema kallaletungi pidurdamiseks tõenäoliselt tuleb rakendada tuumrelvade üksused. Koos vaenlasega need relvad hävitavad ka selle rahva, kelle kaitseks neid relvi kasutatakse. On õige kui nõupidamistel Genfis saavutatakse kokkulepe tuumrelvade arvu viimiseks nulli peale Euroopas ja sõjaliste jõudude tasakaal püüitakse hoida alal tavaliste relvade ulatuslikuma kasutamisele võtmise abil. Ka see nõuab tohutult raha ja materjali ning ruineerib Lääne-Euroopa majandust.

Millele seni ei ole pööratud tähelepanu ja mida seni ei ole rakendatud Lääne-Euroopa kaitse tõhustamiseks, on rahva tahe mitte alluda kommunistlikule korrale. N. Liidul on vaja suurt politseid ja sõjaväge, et korda hoida allutatud maadel. N. Liit ei ole suutnud vallutada Afganistani, kus vastupanu avaldab vabadust armastav rahvas. Ta hoiab oma sõjaväe eemal Poolast, kuna on ette näha, et Poola okupeerimisega algab seal ulatuslik partisanisõda, mille N. Liit kindlasti kaotab. Rahva massidele ei saa peale suruda vastuvõetamatut kommunistlikku korda.

KINDEL TAHE

Lääne-Euroopa rahvad peaks sellest tegema järelduse ja ühinema selles mõttes, et nad on kindlasti N. Liidu okupatsiooni ja kommunistliku diktatuuri vastu. See on küllaldane, et N. Liit hoiaks end eemale Lääne-Euroopast.

Antud momendil Lääne-Euroopa rahvad on viidud teatud määral paanikasse N. Liidu propaganda ja pideva rääkimisega tuumrelvade sõja koledustest ja on vastu sõjalise jõu organiseerimisele, mis tasakaalustaks N. Liidu sõjalise jõu. Nendelt rahvastelt on röövitud pikaajalise ajude pesemisega usk, et nemad suudavad vastu panna N. Liidu sõjalisele okupatsioonile ja kommunistlikule korrale.

Mida Lääne-Euroopa vajab on kindel tahe mitte tunnistada N. Liidu okupatsiooni ja kommunistlikku diktatuuri. Kui see peaks neile peale surutama, siis hävitatakse see partisaansõja abil. Selline tahteavaldus ei maksa midagi rahaliselt ja materjaalselt, kuid kindlasti hoiab N. Liidu eemal mõttest rünnata ja okupeerida Lääne-Euroopa.

MIDA TEHA VÕÕRKEELSE LAIMUKIRJANDUSEGA?

Iseseisvusaegset Eestit laimavat võõrkeelset kirjandust on ilmunud Kodu-Eestis rohkesti. Viimastel andmetel on seda hakanud ilmuma ka väljaspool, kuid tõenäoselt samast allikast suunatud. Mõningate raamatute kohta on ilmunud tutvustavaid ülevaateid meie ajalehtedes ja artikleid eestikeelseid kokkuvõtteid. Sellest on vähe, kui arvestada tulevast ajaloolast, kes tahab kirjeldada sündmusi ja olukorda, nagu need tõeliselt on olnud.

Mõni aeg tagasi ilmus „Eesti Hääles" S-ks nimimärki kandev kirjutus „Sovjetskite võõrkeelne laim Eesti osas". Selles räägitakse okupeeritud Eestist tulevast võltspropagandast, millega Lääne maailm üle ujutatakse, ja pöördutakse eesti keskorganisatsioonide poole üleskutsega, et need saadaksid „maailma ülikoolide raamatukogudele kirju, et sedasorti kirjandus saaks eemaldatud raamatukogudest, et see ei pääseks tõusvat vaba maailma haritlaskonda mürgitama".

Pöördusin kolme vanema inglise raamatukoguhoidja poole küsimusega, kuidas nemad vastaksid sellele kirjale. Sain kolm vastust. Esimene neist kirjutas:

„Suurte raamatukogude ülesandeks on esitada nii mitmekesiseid vaateid, kui vähegi võimalik. On kahtlemata tõsi, et nõukogude raamatud Balti riikidest sisaldavad palju moonutatut. Nad sisaldavad aga ka palju tähtsat materjali, mida ei ole võimalik kuskilt mujalt saada, ja mis esitavad — kas see meile meeldib või mitte — nende maade praeguse ainsa legaalse valitsuse seisukohti. Ülikooli õppejoudude ülesandeks on õpetada üliõpilastele, kuidas kõige paremini teha vahet tõe ja vale vahel neis raamatuis."

Teine vastas järgmiselt: „Riiklikel ja ülikooli raamatukogudel on eriline asend teiste raamatukogude kõrval. Nende kohuseks ja eesõiguseks on koguda igat liiki allikmaterjali, milles kajastuvad ametlikud, mitteametlikud ja ka vasturääkivad vaated, ja need teha vabalt kättesaadavaks kaasaegsetele uurijatele ja järeltulevatele põlvedele. On teadlaste südametunnistuse asi kasutada seda materjali ausalt ja tõele vastavalt."

Kolmanda vastus oli: „Mulle ei meeldi see, kui raamatukoguhoidjad peaksid selle üle otsustama, mida rahvas loeb /ega poolda ka seda, et nemad peaksid valima materjali poliitilise kriteeriumi alusel. Vabas ühiskonnas igat liiki literatuur — juurde arvatud propaganda — peaks olema kättesaadav. Üks hariduse peamisi eesmärke peaks olema arendada kriitilisi võimeid. Otsuse tegemine peab jääma igaühe enese asjaks. Kõige mõjuvam tee võidelda propaganda vastu ei ole mitte selle mahasurumine vaid teadlastele võimaluse andmine seda lugeda ja trükisõnas vastu vaielda."

Nagu võis oletada, ei ole ükski küsitletud raamatukoguhoidjaist nõus raamatuid kõrvaldama. Millise kriteeriumi järele peakski seda tegema ja kas olekski sel mõtet? Raamatuid trükitakse nii palju ja neid levitatakse seal, kus ei tea aimatagi. Üks Londoni eestlane sai oma lihunikult ingliskeelse ülevaateteose „Estonia 77", trükitud Tallinnas. See sisaldab rohkete piltidega kahel veerul peenikeses kirjas täistrükitud 128 leheküljel, millest viimasel loeme: Trükitud 10 000. Hind 40 kop.

Kas ongi õige, taolisi raamatuid kõrvaldada? Leidub neiski mõndagi huvitavat ja kasutatavat. Nii loeme nimetatud raamatust, et Eesti oli 1975 a. maailma elektritoodangus isiku kohta peale Norra ja Kanada kolmandal kohal (lhk. 4). Samal ajal lugesime ajalehest, et noored loomad küttepuudusel surid. Sellest järeldus: kas ei vasta arvud tõsioludele või läheb nii palju välja, et ei jätku enam oma tarviduseks. Järgmisel leheküljel loeme, et teravilja saak hektarilt on 2—3 korda suurem kui oli iseseisvuse ajal. Samal ajal lugesime jällegi trükisõnas, et Eestis oli puudus rukkileivast, mis oli iseseisvuse ajal tundmata. Jällegi sama järeldus. Või on see süsteemi viga.

KEELATUD RAAMATUD

Nüüd on Läände jõudnud ja Rootsi Eestlaste Esinduse poolt paljundatud kodumaal keelatud raamatute nimestik. Kes meist võinuks küll oletada, et see võiks sisaldada Tartu suurema riidekaupluse Märt Jänese reklaamkalendri. Mis muu võiks olla küll selle otstarve, kui et tänapäeva Eesti noorus ei tohi teada, et Tartus omariikluse ajal olid riidekauplused, kus peale sitsi müüdi ka villast, siidi, sametit ja brokaati.

Viimasel ajal on ilmunud Eesti venelastest kommunistide mälestusi. Muidugi ei puudu seal iseseisvuse halvustamine. Aga kust võiksime küll saada paremaid ja täpsemaid andmeid Peipsi ääres ja Narva taga venelaste keskel tehtud kommunistlikust õõnestustööst. Huvitav on mõnelgi juhul tähele panna, et laiemad hulgad näisid olnud riigiustavad ja kommunismi vastased.

Oma kogemustest teame, et kommunistlik võim kohe asus hävitama usulist ja iseseisvuse aega käsitlevat kirjandust ning teeb seda tänaseni. Sellele vaatamata ei ole suudetud välja juurida usku ega kommunistliku korra all üles kasvanud noortes teadmisi iseseisvast Eestist.

Pärimaks vahendiks trükis ilmunud vale ja laimu kummutamiseks ning tõe jaluleseadmiseks on sama trükisõna ise, nagu sellele vihjab ka kolmas vastajaist raamatukoguhoidjaist. Selle kasutamist leiame ajakirjanduses tihtipeale. Möödunud sajandi teisel poolel veneusu ja venestamise tulekul kirjutasid balti ja vene autorid omavahelises vaidluses terveid raamatuid. Vale ja laimu vastu on meilgi nüüd astutud trükisõnaga. See on olnud enam juhuslikku laadi ja ajendatud isiklikest huvidest. Küsimus on aga sedavõrd oluline, et see tuleks võtta meie välisvõitluse töökavva ning tegeleda sellega põhjalikumalt.

Suurepärase näite annab Evald Uustalu ajakirja „Journal of baltic studies" viimases numbris (XII/1, 1981, lhk. 97) oma vastuväidetes H. Talvari raamatule „The Foreign Policy of Estonia 1918—1921" (Tallinn Eesti Raamat, 1978). Kõige pealt juhib ta tähelepanu H. Talvari väidete ebausaldatavusele kolmel põhjusel. Esiteks ei nimeta Talvari tõendavaid allikaid, teiseks kirjeldab ta küll tõeliselt asetleidnud fakte, aga vale ühenduses, mis annab neile hoopis moonutatud tähenduse, ja kolmandaks toob ta lausa vale andmeid, mis allikate põhjal on kergesti ümber lükatavad. Punkt punkti järele vaatleb Uustalu Talvari väiteid ja lükkab need kõik allikate põhjal ümber.

VALEINFORMATSIOON

Väga palju on ilmunud eesti keeles vale informatsiooni levitavat kirjandust, mida ka muulasest uurijad võivad endile kättesaadavaks teha. Seepärast tuleks ka nende üle kirjutada mõnes suurrahva keeles. Kõige pealt vajaksid selgitust koguteosed „Eesti riik ja rahvas Teises maailmasõjas", millest üks ilmus Richard Maasingu toimetusel Stokholmis 1954—1962 kümnes vihus ja teine Tallinnas 1964—72, 11—15 vihkudes sama pealkirjaga ning täpselt sama välimusega pretendeerides eelmise teose jätkule, kuid sellele vasturääkiva sisuga.

Varsti pärast seda, kui olin asunud tööle Briti Raamatukogus, pöördus minu poole nened raamatute kataloogia, kes oli sattunud segadusse, on siin tegemist ühe või kahe raamatuga. Seletasin muidugi asja kohe. Seda võimalust pole aga teistel raamatukogudel. Nii võivad need teosed nii mõneski paigas olla kataloogitud ühe teosena. Pole ju sugugi ime, kui suuremate väljaannete puhul toimetaja ja väljaandja muutuvad, ka asukoht, nagu see hiljuti toimus „Võitlejaga". Kuna Rich. Maasingu toimetatud teos sisaldab väga palju materjali, siis võib oletada, et seda ka rohkesti kasutatakse. Seda enam vajab selgitamist, et on tegemist kahe ja risti vastupidiste väljaannetega, et ära hoida uurijat segadusse sattumast, ka meie endi noorema põlvkonna omi.

Head võimalust vastavate ingliskeelsete artiklite avaldamiseks annab juba mainitud ajakiri „Journal of baltic studies" ja saksakeelsete jaoks „Acta Baltica". Vaevalt jäävad need ajakirjad ühelgi balti uurijal silmapaari vahele. Küll tuleb aga hoolitseda selle eest, et need suuremates raamatukogudes ei puuduks.

Iseseisva Eesti kohta käivat laimukirjandust, ükskõik mis keeles, ei tule kõrvaldada vaid otse vastupidi — seda tuleb tunda ja selles avaldatud valed dokumentidele rajatud väidetega ümber lükata.

SALME PRUUDEN

KANADA VAJAB KONTROLLE

Vaevalt on aastavahetuse shampanjaklaasid pestud ja kuivanud, kui 1982. aasta konkreetsed tervitused meieni jõuavad. Need tervitused on majanduslikud ja mitte Kanada rahvastiku kasuks. Need on astumised kodaniku rahakotile, et seda veel õhemaks tallata, sest raha peab minema kusagile mujale, sinna kus asub võim.

Esimeseks tervituseks postitariifide tõstmine ligemale kahekordseks. Näiteks tavaline kiri, mis nõudis 17-cendist postmarki, vajab nüüd 30 centi. Kui arvestame näiteks, et tavalisel kodanikul on tarvis iga kuu posti panna 15 ümbrikku tervitustega sõpradele, kuid peamiselt arvete tasumiseks, siis kerkib postikulu seniselt 2.55 dollarilt 4.50 dollarile. Seega tõus 1.95 kuus. Aasta kohta teeb see välja 23.40. Kuid lisame sellele välismaa ja lennuposti ning meie rahakukkur väheneb kahekorraga.

Kuid firmad ja agentuurid saadavad posti välja tuhandeis saadetistes nii korrespondentsi kui postipakkide näol. Tehes vastavaid kasvatusi on postiasutise aastatulu töötamas, nagu hea tolmuimeja, mis korjab ülesse viimasegi prahi. Selle inflatsioonilise hinnatõusu juures tuleb märkida kahte olulist asjaolu. Esiteks ei parane postiteenindus, vaid nagu oleme märganud postisaadetised viibivad paar tarbetut päeva. Ametlikult seletatakse, et postiameti loodetud tulu ei olegi mõeldud posti olukorra parandamiseks, vaid läheb 800 miljoni dollari puudujäägi katteks, mis on tekkinud varajasematel aastatel. Nii siis on valitsusel ka teisi kohustusi ülekulutuste näol, riiklike otsevõlgade näol. Ottawa on elanud jällekordselt ülejõu ja jääb ainult küsida, millistes ministeeriumides veel, kus kodanik peab kohustusi kandma?

Põstiministeerium on siitpeale küll likvideeritud ja asendatud n.n. riikliku eraettevõttega, kuid sisu on sama, ainult selle vahega, et postitariifid on kahekordistunud ja ministri asemel on ametisse pandud direktor. Süsteem on endine, tehniline varustus on sama, personaal on sama. Streigiähvardused on samad ja nagu üks sektor postiteenijaid on juba teatanud, uus palgastreik on juba koitmas, mis võimalikult jällekordselt katkestab postiühenduse.

Mida siis lootis tarbija eeltoodu asemel? Kõigepealt paremat postiteenindust. Siis uusi ja ratsionaalsemaid teenistuslepinguid. Kolmandaks tuntud streigiässitajate kõrvaldamist aparatuuris. Siis uute ja tahteliste ning poliitiliselt ausate postiteenistujate palkamist vallandatute asemel. Selle õigustatud soovisedeli asemel saime kõrgemad tariifid ja uue korporatsiooni direktori, kelle palk ületab ministri palga. Ülejäänud on kõik vana ja hapuks läinud supp, millist miljonid kanadlased ja majandus peab vastutahtmist alla neelama.

Kuid juba on ka organiseeritud tööliskond oma juhi sõnade läbi deklareerinud, et 1982. a. saab olema ägeda palganõudmiste aasta, sest töölised nõuavad väärikaid elutingimusi. Selle töötuse kohaselt saab 1982. a. olema intensiivseks palganõudmiste aastaks 2,5 miljonile Kanada töölisele, nagu lahkunud aastal oleks veel streikidest puudu jäänud. See teadaanne tähendab seda, et organiseeritud tööliste juhid on ebalojaalsed riigi ja rahva vajadustele, kuid ka oma kolleegidele, kes palgatõusude tõttu tuhandete viisi töökohtadelt vabanevad. Igasugused tariifide ja palkade tõusud lisanduvad omakorda tooteile ja teenustele ja suurendavad inflatsiooni.

See tööliskonna inimlik ahnus on otse barbaarne, sest tööliskond ei hooli tööpuudusest ja ei hooli ka vabanevast kaastöölisest, kes viletsusse satub. Postitariifid ja tööliskonna nõudmised on ainult kaks näidet, mis õõnestavad Kanada inimese elustandardi. Kuid lisame sellele veel riigieelarve oma maksukoormusega ja valitsuse täieliku hoolimatuse oma inimeste maksustamisel. Kui oletame, et eramajanduses on inimesel õigus oma teenistusele ja töökohale ja need kaks õigust on üks osa inimõigustest, siis tallatakse neil inimõigustel majanduslikus sektoris, kuigi esialgu on jäänud õigus suupruukimiseks.

Postitariifid ja organiseeritud tööliskonna nõudmised on vaid esimesed pääsukesed 1982. a. raskuste karikas. Kuid nagu teame, ajab majandussüsteemis üks tegur taga teist ja seda lõputult.

Jääb endiselt üle tööpuuduse ja inflatsiooni pidurdamiseks inflatsiooniliste tegurite piiramine. Nende sõnadega jõuame tagasi palga- ja hinnakontrolli vajaduse juurde koos valitsuse eksklusiivsete ja tarbetute kulude piiramise vajadusega. Eelnenud kontrollid ei töötanud sellepärast, et valitsusaparatuur teostas neid puudulikult või ei teostanud neid üldse. Valitsusel on effektiivseid vahendeid kontrolli teostamiseks ja neid tuleb ainult rakendada.

V.

NIXON, TOFFER JA GENEALOOGIA

Genealoogia harrastus on ülemaailmselt levinud teadus kõikide rahvaste juures. Isegi Ameerika neegrid on asunud selgitama oma juuri — „roots". Eestlased aga arusaamatul põhjustel kuuluvad erandite hulka. Meil on vaid mõniteistkümmend genealoogilist uurimust ilmunud, peamiselt üldiselt tuntud vaimuelu ja ka poliitiliste tegelaste sugukondade osas. Osa neistki on propagandalised, dokumentaalselt põhjendamatud.

Pole ka trükis avaldatud niigi väheseid 18. ja 19. sajandite kirikuraamatuid. Prof. P. Johanseni uurimused ja dipl.ing. O. Roslavlevi 7 köidet Poola-Rootsi riiklikke revisjone 1582—1638 eesti talude ja nende peremeeste, resp. perekonna nimede kohta on meie peamiselt kättesaadav materjal genealoogilisteks uurimusteks paljudele tuhandeile sugu seltsidele. Näiteks, üks neist on äsja rahvusvahelisse rambivalgusse tõusnud Tofferite suguselts seoses USA end. presidendi Nixoni ja Saksamaal miljonäride klassi pürginud eestlase Erich Tofferi sõprusega (Meie Elu 38, 81).

Tofferid kuuluvad vana põlisesse eesti talunike seisusse, registreeritud 1601. a. peale Pärnumaal. Vastavalt Rootsi revisjonile 1601 Tori (Hof. Turgel) mõisas Tofferi veski; Tammestkülas Wardia Toffer)s.o. piirkonna kubjas) ¼ Poola haagimaa, s.o. ühe ordu-rootsi haagimaa talunik; Orrekull Stoffery Peter ¼ haagimaa talu-peremees (H3, lk. 180/81). 1624. a. Rootsi revisjonis leiduvad Tori mõisa valduspiirkonnas — Tofferi küla (Dorff Toffer), mille valdajaks 2 talunikku. Eraldi on märgitud Toffere Patz, 1/8 P.h. koos poeg Andresega (H2, lk. 19/20). Rootsi 1638. a. revisjonis on märkus, et Hallich mõisast asub Tofferi küla 1 miil eemal (H4, 18). Registris leiduvad veel järgnevad talunikud Tori mõisas Lepp külas: Toffro Mert, poeg Maz, ¾ ordu-rootsi haagimaad suurtalunik, Toffri Michel, poeg Jan ½ haagimaa talu (lk. 58/59), Tohfer Peet, pojad Peet ja Andres Toris (lk. 46), Keyma külas Toffer, pojad Jan ja Jack, ¾ haagimaad (lk. 52). Üks neist on registreeritud ilmselt sõjapõgenikuna ajutiselt Kihnus Rahzi külas, Pawel Toffer, 1/16 haagimaad (lk. 44). Tofferi nimelistest talunikest Võrumaal on Maiala-Fabin rajoonis märgitud a. 1585 Tofer Tabla-A. 1638 on Võrumaal Põlva khk. nez, ¼ poola haagimaad (H5, 177). Thensylm-Waymel walla põlistalunik pojad Peter, Andrs, Mart. Waigositz Toffer Jaen ½ rootsi haagimaad, kubjaskonnas leidub Toffry Jakob, poeg Peter (1638. a. rev. (Tartu), lk. 141, 170).

Kuna järgnevaid O. Roslavlevi Rootsi revisjone pole seni veel avaldatud, siis on lünk paratamatu. *Et* Tofferite suguseltsid Toris Põhjasõja ja järgneva sajandi üle elasid, selle tõenduseks on seegi, et a. 1832 asutatud Sindi Kakevivabriku juhtiv ametnik Tõnis Tofer oli möödunud sajandi lõpuveerandil oma kolmele pojale suuteline andma kõrgemat haridust. Neist Karl Tofer õppis Riia politehnikumis 1905. a. alates ja oli hiljem E. Vabariigi välisministri abi, saadik mitmes teises riigs. Ta kolleeg O. Öpik iseloomustas „Toferi kui kõige kompetentsemat E.V. välisministeeriumis, kes nägi probleeme selgemalt ja kainemalt kui ükski teine kolleegidest".

Sindi Tofferites põlvenesid ka iseseisvusaegsed Tallinna mööduandvad tekstiiltööstorid villa ja puuvilla alal vennad Toferid ja nende noorem generatsioon, nüüd Rootsis ja Kanadas.

Millisese Tofferite-Toferite sugu seltsi kuulus Erich Toferi isa, 1940. a. Tapal asunud soomusrongide rügemendi ülem kolonel E. Toffer pole andmete nappuse tõttu kahjuks määritletav. Ta oli vabadussõjaaegne ohvitser ja märgitud juba 1924. a. kui I diviisi suurtükiväe I grupi ülem, tollal major E. Toffer.

Nagu näha ex-president Nixon on omale eestlaste hulgast sõbra valikus sattunud õigele põlisele eestlasele.

Sks.

Eestikeelsed raadiosaated Afganistanis

STOKHOLM (EPL) — Afganistani gerilja on viimasel ajal hakanud saama propagandamaterjali läänest. Sinna on saatmisel u. 30 raadiosaatjat, millest esialgu kolm on kohale jõudnud. Üks agaramaid raadiojaamade kohaleviijaid ja ülesseadjaid on Ingrid Bergmani ja Roberto Rosselini isanimeline poeg.

Räägitakse juhtumist, kus afgaanid vene tugipunkti ligidal on seadnud üles raadioaparaadi ja pisut tahapoole saatejaama. Sel viisil on pommitatud vene vägesid propagandaga geriljosõdurite suureks ja ohjeldamata rõõmuks.

Muuhulgas on sinna saadetud ka kasette eestikeelsete saadetega. Nii on N. Liidu väed Afganistanis — kus on teatavast eestlasi (eriti raadiotelegrafistide hulgas) — saanud kuulda Ülo Ignatsi, Ants Kippari ja Alex Militsa häält. Vastavate kassettide saatmine Afganistani jätkub.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Alcan Building Products Authorized Dealer
VIHMAVEERENNID JA TORUD
ALUMIINIUM AKNAD JA UKSED
RAASTAALUSED JA PAIKESEVARJUD.
20 AASTA GARANTII
LÄTI ETTEVÕTE
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
2226 Dundas St. W. Toronto, Ont. M6R 1X3
Telefon 534-2864
Omanik ARTURS MIME
Võtke ühendust firma omanikuga. — Ei mingit vahemeest.

TAGAKIUSAMINE STREIGI PÄRAST EESTIS

STOKHOLM — Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse üldkoosolekul andis esimees Ants Kippar ülevaate sündmustest Kodu-Eestis seoses 1. detsembri „vaikse pooltunniga", rõhutades, et okupeeritud kodumaalt saadud viimaseil andmeil oli eestlaste osavõtt pooletunnilisest streigist võrdlemisi ulatuslik.

On selgunud, et mitmed kaotasid oma töökohad lendlehtede levitamise pärast juba enne streiki. Neist on teada Mustamäe polikliiniku arst Endel Roose ja Harju rajooni kolhooside ehituskontori Mõigu osakonna insener Stepanov, kusjuures viimane visati välja ka komsomolist.

Enne streiki kõrvaldati areenilt ka Eesti Vabadusvõitleja Heiki Ahonen, kes võeti töökohalt kinni 30. novembril ja paigutati KGB poolt algatatud kaebuse abil Raba tänaval nr. 29 asuvasse Naha- ja suguhaiguste dispanseri alalise miilitsa valve all olevasse erirezhiimiga osakonda. Seal tehti talle ilma proove võtmata mingisugune süst, mille tagajärjel tekkisid viirusliku ajukelmepõletiku (meningiidi) tunnused. Nädala keskel viidi Heiki Ahonen raskelt haigena Tisleri tänaval nr. 29 asuvasse Nakkushaiglasse, kus teda on külastanud ema. Heiki Ahonen on saatnud NSV tervishoiuministrile kirjaliku kaebuse sunniviisil isolaatorisse paigutamise pärast.

Okupatsioonivõimu poolt 1975. a. lavastatud protsessis pikemaks ajaks sunnitööle mõistetud ja hiljuti vabanenud vabadusvõitlejad Kalju Mätik ja Artjom Juskevitsh kutsuti teisipäeval, 1. detsembril KGB peastaapi Pagari tänavale ülekuulamisele. Kalju Mätikule näidati Mart Nikluse fotot ja teda ähvardati 15-aastase sunnitööga. Samas protsessis osalenud vabadusvõitleja Mati Kiirend eemaldati 1. detsembriks Tallinnast koos ülemusega komandeeringusse saatmisega.

Okupeeritud kodumaalt on teatatud, et seoses „vaikse pooltunniga" on streigile ässitamise pärast Tallinnas arreteeritud neli isikut. Nende nimede kohta puuduvad andmed.

KARISTATUD KOOLINOORED

Abistamiskeskuse esimees tegi üldkoosolekust osavõtjaile teatavaks ka Haapsalu koolinoorte nimed, kes 7. oktoobril 1980 rebisid Haapsalus maha nõukogude riigilippe ja keda 13. mail 1981 Haapsalu rahvakohus karistas „kuritahtliku huligaansuse" pärast 1—2½ a. sunnitööga. Koheselt paigutati sunnitööle järgmised viis Haapsalu keskkooli õpilast: Kaido Einman, Heiki Hallman, Kalvi Koppel, Arme Lauri ja Alvar Temonen. Seoses sõjaväekohustusega lükati kohtuotsuse täitmine 1½ aasta võrra edasi järgmisele kolmele õpilasele: Kalevi Lauri, Ivo Rosenblatt ja Aleri Teesalu. Ainukese täisealisena mõisteti Jüri Raadmale 1 a. vabadusekaotust tingimisi. Mis puutub 1981. a. pikemaks ajaks sunnitööle mõistetud vabadusvõitlejaisse, siis on neist ülimalt raskes olukorras Mart Niklus. Teda on nõukogude võimude poolt täielikult isoleeritud. Ema, Elfriede Nikluse poolt septembrikuuni saadetud 9 kirjast ei ole talle mitte ühtegi üle antud. Viimane Mart Nikluse poolt saadetud kiri kannab 26. aprilli kuupäeva. Kui ta advokaat Kaljo Kuusma külastas teda Kuchino sunnitöölaagris nr. 389/36 Permis 4. septembril isa pärandusküsimuste asjus, siis oli ta tervislik olukord väga halb. Ta Kodu-Eestis asuvad aatekaaslased esitavad juba kartlikult küsimuse, kas ta üldse veel on elavate kirjas.

38 POLIITVANGI

Üldkoosoleku poolt kinnitatud aruandes kirjeldatakse poliitvangide abistamisorganisatsiooni ülemaailmset väljakujunemist, mis nüüd hõlmab kõik vabas maailmas asuvad suuremad eestlaste asukohamaad eesotsas Rootsi, USA, Kanada ja Austraaliaga. Poliitvangide osas nimetatakse, et novembris 1981 oli aktuaalsete poliitvangide nimestikus 38 isikut. Ajavahemikus veebruar 1978 kuni november 1981 tuli uute poliitvangidena juurde 38 ning viidi vangistuses või vangistuse tagajärjel surnud ja vabastatud poliitvangide nimestikku üle 56 isikut. Poliitvangide teadaolevate perekondade nimestikus esines novembris 1981 seitse perekonda, vabanenud poliitvangide nimestik hõlmab nüüd 119 nime. Vangistuses või vangistuse tagajärjel surnud poliitvangide nimestikus esineb 22 ning surmamõistetute nimestikus 39 nime. Abistamiskeskus on alustanud erinimestiku pidamist endistest poliitvangidest aktiivsete vabadusvõitlejate kohta, milles esineb kaheksa nime.

USA-s, Rootsis, Kanadas, Austraalias, Belgias, Hollandis, Inglismaal, Prantsusmaal, Saksamaal jm. tegutsevate eesti organisatsioonide, koguduste, skautlipkondade ja üksikeestlaste poolt on novembri 1981 andmeil 38-st nimestikus olevast poliitvangist võetud hooldamisele 29. Samaaegselt kuuluvad kõik teadaolevad poliitvangide perekonnad ja erinimestikus olevad vabadusvõitlejad kaashooldusele. Poliitvangide, nende perekondade ja vabadusvõitlejate heaks tegutseb kokku 104 toimkonda, hooldusgruppi ja hooldajat. Abistamiskeskuse ettepanekul on Amnesty International poolt adopteeritud kõik uued poliitvangid ning Amnesty osas tegutsevad Eesti poliitvangide heaks ümmarguselt 30 adoptsiooni gruppi. Peale selle on Skandinaavias asunud Eesti poliitvangide hooldamisele üle kümne rootslase, norralase, taanlase ja soomlase.

PAKID KOHALE JOUDNUD

Poliitvangidele lähetatavate kirjade osas märgitakse aruandes, et kirjade saatmise eesmärgiks on anda poliitvangidele, nende perekondadele ja vabadusvõitlejaile moraalset tuge, kaitsta poliitvange sunnitöölaagrite administratsiooni omavoli vastu, juhtida maailma tähelepanu inimõiguste rikkumisele okupeeritud Eestis ja nõuda Helsingi-konverentsi otsuste täitmist kirjavahetuse vabaduse, inimõiguste rakendamise ja poliitvangide vabastamise nõude esitamisega. Vaatamata sellele, et poliitvangidele saadetud kirju tagastatakse KGB märkusega „tundmatu" ja et vastuseid ei tule, tuleb järjekindlalt kirjade lähetamist poliitvangidele jatkata. Iga lähetatud kiri või kaart täidab oma ülesande vastava vangi kaitse osas.

Toetuspakkide puhul rõhutatakse, et vabast maailmast poliitvangide perekondadele ja vabadusvõitlejaile saadetud toetuspakid on väheste eranditega kohale jõudnud. Seda kinnitavad nii Abistamiskeskusele kui ka toimkondadele, hooldusgruppidele ja hooldajaile saabunud tänukirjad ning allkirjadega varustatud vastuvõtutõendid.

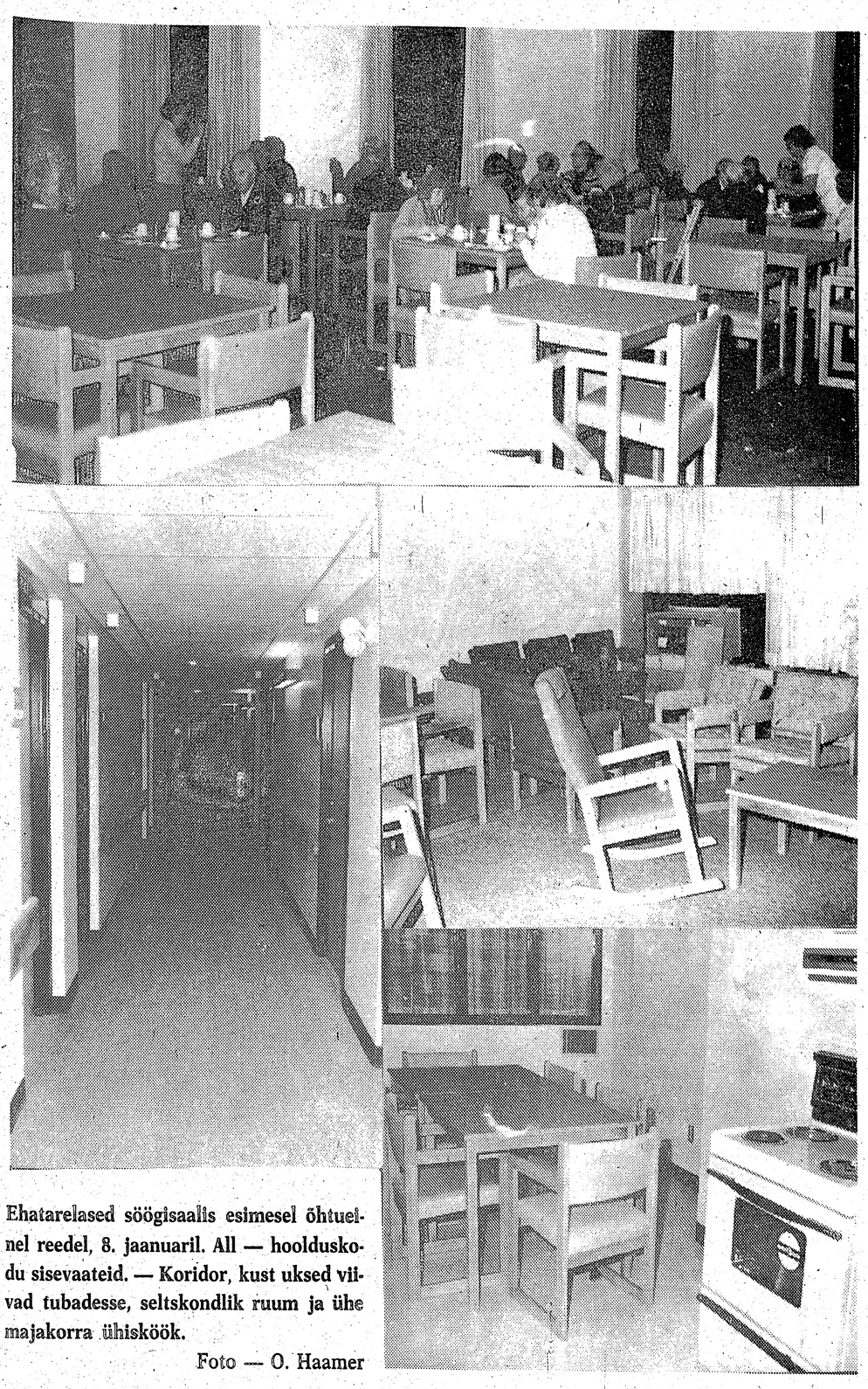

Ehatarelased söögisaalis esimesel õhtueinel reedel, 8. jaanuaril. All — hoolduskodu sisevaateid. — Koridor, kust uksed viivad tubadesse, seltskondlik ruum ja ühe majakorra ühisköök.

Foto — O. Haamer

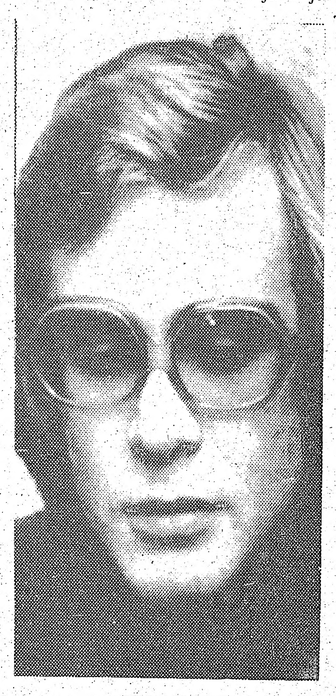

HEIKI AHONEN

Nädalakroonika

(Algus esiküljel)

☆ **Panama Citys arreteeris politsei Don Giovanni Vigliotto, kes on abielus olnud 82 või 83 korda ja kasutanud selle juures umbes 120 erisugust nime. Naised kellega Vigliotto on abielus olnud, seletavad, et Vigliotto on olnud võrratult võluv ja keegi pole suutnud vastu panna tema abieluettepanekule juba esimesel kohtumisel. Vigliotto arreteeriti Panama politsei poolt USA politsei ülesandel.**

☆ Iraani valitsus vahistas 2000 autotöölist ja 8 nendest lasti maha tööstuse produktsiooni saboteerimise pärast. Mahalastute seas oli 3 arsti. Mahalastuid ja arreteerituid süüdistati kuulumises valitsusvastastesse organisatsioonidesse ja guerillagruppidesse.

☆ **Liibüas suruti veriselt maha katse kukutada Qaddafi valitsus. Ülestõus algas Banghazi linnas ja suruti maha Qaddafile ustavate väeosade poolt. Neid toetasid Liibüas asuvad N. Liidu, Ida-Saksamaa, Kuuba ja Süüria väeosad.**

☆ Föderaalvalitsusel Ottawas on kava hakata piirama riigi- ja omavalitsuse teenistujate palgatõusu, et pidurdada inflatsiooni. See kava on tekitanud suurt ärevust 500,000 riigi- ja omavalitsuse teenistuja seas. Nende ametiühingute juhid ähvardavad võidelda kui lõvid, et ükski palgatõus ei oleks vähem kui inflatsiooni tõus. Parlamendiliikmeid see kava ei näi hõlmavat, sest nendel seisab ees järjekordne palgatõus.

☆ **Vancouveri sadamasse on tulnud juurde uusi Poola laevu, millede meeskondadest mitmed soovivad paluda asüüli Kanadas. Vähemalt neljal laeval on tasumata sadamamaksud ja neil ei lubata sadamast lahkuda. Vancouveris asutatud „Solidaarsust toetav Kanada Komitee" hoolitseb poola meremeeste eest ja on abiks nendele, kes soovivad saada asüüli Kanadas.**

☆ N. Liidu kommunistliku partei ametliku häälekandja „Pravda" teate kohaselt Liidu välisminister Nikolai Patolichev ähvardab kasutamisele võtta omapoolsed sanktsioonid nende Euroopa riikide vastu, kes lähevad kaasa president Reagani kavaga ja hakkavad rakendama sanktsioone N. Liidu ja Poola valitsuse mõjutamiseks, et Poolas lõpetataks sõjaseadus, koos seal kehtestatud kitsendustega inimõiguste kasutamise alal.

EKSIILAJAKIRJANIKUD DISKUTEERISID POOLA KÜSIMUST

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Ühenduses dramaatiliste sündmustega Poolas peeti Münchenis 19. dets. hotell „Vier Jahreszeiten" ruumes Eksiilajakirjanike Euroopa Liidu Konverents. Sellest võttis osa ajakirjanikke Hispaaniast, Prantsusmaalt, Belgiast, Hollandist ja Saksamaalt. Eesti eksiilpressi esindajana oli kohal A. Kokk.

Avareferaadis ands Vaba Pressiliidu president dr. Stefan Marinoff ülevaate kõige värskematest sündmustest Poolas. Ta tähendas, et Poola sündmuste puhul värisevad nii Lääne-Euroopa riigid kui ka Moskva, kus kardetakse Poola „pisiku" levimist kogu idablokis. Kõneleja avaldas kartust, et kui rahutused peaksid puhkema kogu idablokis, siis võib nõukogude nomenklatura riskeerida aatomsõjaga. Olgugi, et N. Liit pelgab riisikot ning käib Lenini doktriini järgi: ei mingit seiklust ega riisikot. Edasi märkis kõneleja, et Poola rahutuste mahasurumist dirigeeritakse Moskvast ning samuti on Poola armeesse poetatud poola mundritesse riietatud venelasi.

Järgnenud diskussioonis võttis pikemalt sõna Müncheni ülikooli juures dotsendina tegutsev venelanna dr. Vera Piroschkova. Ta tähendas, et N. Liit ei talu vähimatki legaalset opositsiooni. Ta avaldas kartust, et venelaste sissemarsi järel rakendataval kaubandusembargol pole pikka iga, kuna see halvaks lääneriikide idakaubandust. Samuti on küsitav, kas N. Liidu ees lõdisevad Lääne-Euroopa riigid julgeksid seda embargot kaasa teha. Liiatigi on lääneriikides kapitalistlikke ringkondi, kes kardavad kommunismi kaotamist N. Liidus, kuna majanduslikult normaalne Venemaa kujuneks kardetavaks konkurentsiks maailmaturul.

Ülevaated meeleoludest oma asukohamaadel andsid Hispaania kohta T. Popescu, Belgiast dr. E. Töttösy, Hollandist I. Kunery ja Prantsusmaalt dr. Vorkapic. Kõigi maade esindajate aruannetest läbis rahva ja massimeediumide sümpaatia Poola „Solidaarsusele".

Praktiliste sammudena otsustati võtta tihedam side USA-s tegutseva antikommunistliku organisatsiooniga Western Goals, samuti Poola eksiilvalitsusega Londonis.

Veel otsustati saata otsekohe telexi kaudu resolutsioonid USA presidendile, 12-le Lääne-Euroopa valitsusele, Rahvusvahelisele Tööametile Genfis ja Baieri Maavalitsusele. Resolutsioonis nõutakse N. Liidu otsese või varjatud invasiooni puhul Poolasse otsekohest teraviljaembargot kui ka totaalset kaubandusembargot kogu idabloki vastu. Samuti nõutakse resolutsioonis riiklike vastutuste kaotamist pankadele idabloki riikidele antavate laenude puhul ja ranget kontrolli eraviisil saadetavatele toiduainetele ja arstimitele. On üldiselt teada, et jagamisel eelistatakse nomenklaturat ja armeed.

Rahvusvahelisele tööametile (ILO) saadetud resolutsioonis nõutakse nõukogude laevade ja lennukite laadimise rahvusvahelist boikoteerimist.

Lõppsõnas tänasid dr. Marinoff ja Vaba Pressiliidu sekretär dr. Zoltan Makra kokkutulnuid, eriti väljaspoolt Saksamaad. Nad kutsusid koosolejaid üles tõmbama kaasa kõiki eksiilajakirjanikke Vabasse Pressiliitu.

-kk

„Ehatares" . . .

(Algus esiküljel)

Kolmas korrus on identne teisele korrusele.

Keldrikorrusel on: ametkonna riidehoiuruum koos väikse köögi ja istumisruumiga, pesumasinate ruum ehatarelastele kasutamiseks, pesukoda administratsiooni kasutamiseks, istumiseruum mugavate toolidega, piljardiruum kahe lauaga, käsitööruum naistele, tööruum meestele, juuksur meestele ja naistele, toimekuse juhi (activity dir.) ruum, saunaruumid koos puhkeruumi, pesemis- ja vihtlemis-ruumiga. Ei puudu ka keerisvee vann ja masseerimisruum, ruumid mehaaniliste seadeldiste jaoks, mitmed lao- ja hoiuruumid.

ADMINISTRATSIOON

„Ehatare" administraatoriks on Olev Tralla, abiks Elna Kungla. Peaõel Linda Tamm'el on 9 täisajalist ja 9 pooleajalist abilist. Koristajaid on kaks ning majaisandaks ja hooldajaks on Meinhard Vabasalu. Valvearstiks on dr. J. Roos. Õdede valve on ööl ja päeval (24 tundi).

Toit valmistatakse omas köögis asjatundlikkude kokkade poolt sobitatult ehatarelaste maitsele ja serveeritakse köögi personali poolt. Söögiajad: hommikusöök kella 8.30—9.30, lõunasöök kl. 12.30—1.30 ja õhtusöök kl. 5.30—6.30. Söögi vaheaegadel pakutakse jooke, küpsiseid jne.

Kanada vahekord USA-ga terav

Kanada vahekord USA-ga on olnud terav majanduslikul alal kogu peaminister Trudeau valitsemise aja. Erilise terava tooni võttis see viimase paari aasta jooksul, kus Kanada rõhutab oma iseseisvat majanduspoliitikat ja annab Kanadas investeerinud välismaa ettevõtetele erilisi kitsendavaid eeskirju. USA-s see on tekitanud teatud pahameelt ja hiljuti USA valitsus kaebas Genfis asuvale rahvusvahelisele agentuurile nende kitsenduste pärast. Kardetakse, kui seal Kanada valitsusega kokkulepet ei saavutata, siis USA valitsus võib hakata rakendama omapoolseid kitsendusi Kanada investeeringute ja kaubavahetuse vastu.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

SPIOONIDE SAAGAL POLE LÕPPU

Peaminister Margaret Thatcheri aadressil tehti solvavaid väljendusi Inglise parlamendis, kui peaminister keeldus avaldamast isikute nimesid, keda omal ajal spioon Anthony Blunt värbas N. Liidu salaluure teenistusse koos Leo Longiga. Viimane avalikult tunnistas, et tema töötas N. Liidu salaluure huvides II maailmasõja ajal Anthony Blunti poolt värvatuna. Anthony Blunt värbas N. Liidu salaluure teenistusse mitmeid kolmekümnendates aastates Cambridge Ülikoolis õpilaste seast. Arvatakse, et nende seas on vähemalt 5 isikut, kes töötavad veel käesoleval ajal vastutusrikastel kohtadel Inglise valitsuse juures.

Kõrgetel ametkohtadel töötavate N. Liidu spioonide paljastamine on tavaliselt suureks skandaaliks ja sundinud valitsusi ametist lahkuma. Neid püütakse nii palju kui võimalik vaikselt kõrvaldada või lastakse töötada edasi, lootes, et nad enam N. Liidu salaluure kasuks ei tööta. Seda on tehtud ka USA-s ja Kanadas. Nii jäi karistamata endine Kanada saadik Moskvas ja Lester Pearsoni isiklik sõber John Watkins, kelle KGB värbas N. Liidu salaluure teenistusse tema olles saadikuks Moskvas. Watkins oli homoseksuaal ja see andis KGB-le hea võimaluse tema tõmbamiseks oma võrku. Teine N. Liidu agent oli Norman, Kanada saadik Egiptuses ning Lester Pearsoni isiklik sõber. Norman lõpetas oma elu enesetapuga, hüpates alla Kanada saatkonnahoone katuselt, et mitte saada avastatud kui N. Liidu agent. Kolmas N. Liidu agent oli Rudolph Herman, kes töötas pikemat aega CBC teenistuses ja enne avastamist kadus N. Liitu. Temal olid sidemed Laval Ülikooli professor John Hambletoniga. Viimast ei ole isegi kuulatud üle, kontaktide pärast Hermaniga.

USA-s N. Liidu spioonid ei ole olnud mitte vähem tähtsatel kohtadel. Seal oli president Rooseveldi isiklikuks nõuandjaks N. Liidu agent Algen Hiss. Nimekate isikute värbajaks N. Liidu salaluure teenistusse oli Hede Massing. Endine KGB ohvitser ja LRO peasekretäri abi Arkadi Shevchenko seletas pärast asüüli palumist USA valitsuselt, et LRO on täis N. Liidu agente ja üksi New Yorgi linna rajoonis töötab 300 kuni 350 N. Liidu agenti. Tema otseses alluvuses, kui ta töötas LRO peasekretäri abina, oli 13 N. Liidu kodanikku. Nendest vähemalt 7 olid KGB ohvitserid. Kõik N. Liidu agendid olid LRO palgalehel.

Shevchenko seletuse kohaselt KGB kontrollib ja juhib Kuuba, El Salvadori, Guatemala ja Nikaraagua salaluuret ja omab selle tõttu täieliku ülevaate sellest, mis on teoksil Kesk-Ameerikas.

N. Liidu defectori Igor Gouzenko poolt antud informatsiooni kohaselt on veel praegu mitmetel tähtsatel kohtadel Kanadas isikud, kes andsid salajasi andmeid N. Liidu agentidele Ottawas. Nende nimesid ei ole seni avaldatud. Nimestik kaustast olla kaduma läinud. N. Liidu spioonide saagal pole veel lõppu.

N.

MALE

INGVAR LIITOJA JAGAB ESIKOHTA

Deen Hergott Kitchener'ist ja Ingvar Liitoja Don Mills'ist jagavad esikohta Vancouveris peetud Kanada juunioride maleturniiril (Canadian Junior Chess Championship). Neljamängulise matshiga otsustatakse, kes esindab Kanadat eeloleval suvel Taanis peetaval juunioride maailmavõistlustel.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9 291-5054

Chevette	Malibu	Corvette	Oldsmobile
Camaro	Monte Carlo	Omega	Celebrity
Citation	Caprice	Cutlass	Toronado
Cavalier	Impala	Cutlass Ciera	Chevy Trucks and Vans

„ESTONIA" ORKESTER 25 AASTANE

Möödunud hilissügisel sai 25 aastat sellest, kui grupp pillimehi kogunes Paul Juttuse keldrikorrale, et hakata üheskoos pilli mängima.

Tolleaegses Toronto Eesti Meeskoori koosseisus oli rida endiseid pilimehi kodumaa mitmetest orkestritest. Idee oli tekkinud ja oli vaja leida rakendamist. Oli suureks unistuseks ja sihiks, et saada kokku kümmegi meest ja mängida kasvõi koraaligi. Oli ju kodumaal peaaegu igas külas ja alevis oma pillikoor ja miks siis mitte Torontos, kus eestlasi omajagu. Võibolla pillimängu tuhinas unustati ka kuupäev, kunas oli esimene kokkutulek. Asja käigu organiseerijaiks olid P. Juttuse keldrikorra-päevil agarasti Eduard Taimre ja Jüri Ramjalg. Pille tuli otsida vanakraami kauplustest.

Kümnemeheline pillikoor saabki teoks. Tervet seda gruppi juhatab August Kiilaspea, kes laulumehena ka orkestris on mänginud. Noote pole. Ostetakse vanu saksa külalugusid. Kuku-valss on üks esimesi lugusid. Mõnel mehel on kontakti ka kodumaaga vanade lugude hankimisel. Tollest ajast on pärit „Maali valss" j.t.

1957. aastal on kevadel Meeslaulupäev New York'is. Kui laulumehed raudteejaama kogunevad, on lauljate hulgas grupp mehi, kelledel suuremad või vähemad instrumendid kaasas.

Meeslaulupäeva järelpeol löövad Toronto mehed pillidel vanu tantse. Algus on tehtud. Torontos I Eesti Päevadel mängitakse kirikutornis koraale. Toronto E. Meeskoori protokolliraamatust võime lugeda juhatuse otsust puhkpilliansambli toetamiseks. Eduard Taimre on asja hing ja õhutaja. Suvevaheajale minnes tekib küsimus, mis saab edasi? Sügisel kutsutakse ansamblit juhatama Uno Kook, kes paguluses juba tuntud metsasarvemees ja koorijuht. 1958 a. alguseks on ansambli koosseis paisunud juba üle 30 mängijaga orkestriks. Sama aasta sügisel läheb juba käiku rahvakontsertide sari T.E. Meeskoori ja orkestri ühises koostöös. Orkester kujuneb üheks osaks Toronto eestlaste üritustes ja kaugemalegi. 1960. a. teistel E. Päevadel New York'is on Toronto pillimehed ühendorkestri põhjaks, millele ameerikapoolsed pillimehed liituvad.

Samal aastal võib T.E. Meeskoori juhatus konstateerida oma ridadest alguse saanud „Estonia" Orkestri nime kandva muusikalise organisatsiooni edaspidist eksistentsi. Laulumeeste ja orkestri edaspidised suhted on jäänud tänaseni vennalikult ühiseid sihte taotlevaiks.

Orkestri edaspidine tegevus on rakendunud eestluse teenistusse laulupidudel, Eesti Päevadel, ülemaailmsetel E. Päevadel, suvepäevadel, kontsertidel, E. Vabariigi aastapäevadel, surnuaiapühadel ja kirikuis. Toronto kõrval on külastatud New Yorki, Buffalot, Chicagot, Sudburyt, Baltimoret ja Clevelandi. Rohkesti on orkester saatjana esinenud Toronto E. Meeskoorile ja Toronto E. Segakoorile ja ka laulupidude ühendkooridele. Selleks vajaliku eeltöö muusika hankimise ja orkestreerimise näol on teinud orkestrijuht Uno Kook, kes on olnud 24 aastat „Estonia" orkestrijuhi kohal. Praegu juba 8 aastat ka T.E. Segakoori juhi kohal.

Statistikast ilmneb, et orkestri koosseisust on 25 aasta kestel läbi käinud 100 mängija ümber peamiselt noorte näol.

Orkester on esinenud ka väljaspool eesti ühiskonda kahel korral leedu sõjameeste päevadel ja Leedu Suurlaulupäeval Maple Leaf Garden'is, kus avatseremoonia lasus „Estonia" Orkestril, samuti ka ühendkooride saade.

Pikaaegse orkestritöö tunnustusena on orkestril rida teenelisi liikmeid ja auliikmeks on orkestrijuht. Sõpruskooriks orkestrile on Toronto E. Segakoor, kes pühitses äsja 30 a. juubelit.

Oma 25-ndat aastapäeva tähistab orkester laupäeval, 16. jaanuaril s.a. oma igaaastasel peol.

H.K.

Tegelasi Täienduskooli jõulupuul Hamiltonis. Esireas, vasakult — Alexander Viinberg, Tiia Ploom, Christine Viinberg, Linda Isotamm. 2. rida: Ellen Randoja, Allan Himma, Kristiina Isotamm, Kristiina Laurimaa, Thomas Laurimaa (varjatud), Linda Ploom. Tagareas õpetajad: Susan Rätsep, Luule Randoja (koolijuhtaja), Härnald Toomsalu.

Tähtis auhind Osvald Timmasele

Sarnia Art Gallery's avati möödunud reedel Kanada akvarellide valiknäitus, kus esinevad 52 kunstnikku üle Kanada, kokku 60 tööga. Nagu märgitud kataloogis on tööde valiku teostanud kuraatorist ja prominentsetest kunstnikest koosnev žürii. Eestlastest esineb Osvald Timmas kahe tööga. Ühele neist, „Mehhiko elemendid", on žürii poolt määratud CSPWC Honour Award. See on kõrgeim auhind parima saavutuse tähistamiseks näitusel.

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

KOTKAJÄRVE UUDISMAA OST TEOSTUMAS

Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi pakkumine vastu võetud

Just enne aasta algust saabus Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi juhatusele vastus seltsi poolt tehtud pakkumisele Kotkajärvele uue ranna-riba ostuks. Umbes 26-aakrilise maa-ala esialgseks hinnaks oli müüjate poolt küsitud $27,500, millele tehti vastupakkumine $20,000 suuruses. Viimane osutus müüjatele vastuvõetavaks, kusjuures sellele summale lisandub veel pool maamõõdu kuludest, maksimaalselt $2,000. Maksu tingimustesks on poole müügihinna ning maamõõdu kulude tasumine lepingu sõlmimisel 23. veebruaril 1982 ning ülejäänud $10,000 aasta pärast koos 10% intressiga. Nimetatud tingimuste suhtes valitseb üldine arvamus, et need on kujunenud meile küllaltki soodsateks

Kui möödunud kevadel selgus, et on avanenud võimalus osa Kotkajärve kallast juurde osta, siis oli esialgu juttu ainult 10-aakrilisest tükist küsitava hinnaga $18,000. Selgus aga, et kohalik omavalitsus ei luba senise omaniku maad tükeldada ning müük peab toimuma kogu 26-aakrilise ala suhtes korraga. Rohkem kui kahekordistunud maa-ala ostu tulemusena muutub Kotkajärv eesti gaididele ja skautidele „sisemereks", sest kogu Kotkajärve rand kuulub nüüd eesti noortele.

Nagu juba varem teatatud, alustati tegelikult uudismaa ostu majandamiseks toetussummade lubaduste kogumist juba möödunud aasta kevadel ning seda on jätkatud viimase üheksa kuu jooksul intensiivselt.

Toetuste tsekid palutakse kirjutada Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi nimele märkusega „Uudismaa" ning need kas saata otseselt seltsi esimehele aadressil: Lembit Pikkov, 33 Ranchdale Crescent, Don Mills, Ontario, M3A 2M1, või toimetada uudismaa ostu majandustoimkonna liikmete kätte, kelledeks on gdr Hilja Kuutma ning skm-d Heino Jõe, Harold Kivi, Jaan Lepp ja Gunnar Mitt.

Teiseks rõõmustavaks uudiseks TE. Skaudisõprade Seltsile on asjaolu, et tõenäoliselt tunnistatakse selts ametlikult heategevaks organisatsiooniks, mille tulemusena seltsile annetatavad summad kujunevad annetajatele soovi korral tulumaksu vabadeks. Ametlik teade selles osas ei ole küll veel saabunud, kuid kõik eeldused lasevad seda otsust positiivselt oletada.

VAHELDUSRIKAS KOORIMUUSIKALINE PÄRASTLÕUNA

Eelseisev Estonia koori kontsert — pühapäeval, 17. jaanuaril — teenib jällekordselt nii eesti loomingulist kui koorimuusikalist ajalugu.

Mart Saare sünnipäevast möödub lähemal ajal 100 aastat. Selle tähtpäeva saabumise tähistamiseks on kavasse pandud rida Mart Saare laule. Nõnda avab „Estonia" koor kahtlematult aktiivse Mart Saare helilooming viljelemise aasta.

Ka Eduard Tubina äsja möödunud 75. sünnipäeva tähistab eelseisev kontsert. Esitamisele tuleb mitu tema vokaalkompositsiooni. Tubina loomingu tutvustamisel aitab koorile kaasa sopran Liina Purje.

Koorivormidest kõneldes — ulatub eelseisev kontsert pea võimalustele ühest servast teise: segakoori kõrval esineb veel lastekoor, naisansambl, naiskoor ning kammerkoor.

Peetri koguduse lastekoor Margit Viia juhatusel toob pühapäevase kontserdi kavva nii muusikaliselt kui tekstiliselt vaimukaid laule lindudest ja loomadest. Selle sarja autoriks on Riho Päts. Klaveril assisteerib siin Heidi Klamas.

Naisansambl „Jaaniku" — mille sisuliseks ja organiseerivaks energiaks on Ilo Maimets-Müllerbeck — toob kontserdi kavva tõsi-ehedaid eesti rahva- ja regilaule.

Estonia koori naisrühmad lisavad Toronto Eesti Segakoori kaudu tuttavaks saanud Alo Ritsingu kevadehõiskelisele huvitavale kompositsioonile veel teise samasisulise. Jällegi Alo Ritsingult.

Kammerkoor aga rakendub kahe esiettekande teenistusse heliloojatelt, kes elavad Torontos.

Esimesena lauldakse noore helilooja Peeter Tammearu Juhan Liivi luulele loodud sügavtõsine „Isamaale". Laulu konsept on õige kaasaegne ning selleläbi nii rütmiliselt kui harmooniliselt väga värvirikas. Nõutav soolopartii selles laulus on Rosemarie Lindau ülesandeks.

Teisena esitatakse Stokholmis peetud ESTO '80 Laulupeo atmosfääri mälestusena Kaljo Raidi vaheldusrikas ja üllatusrohke rahvalaulu seade „Tütre tänu". Ka siin kohtame kompositsioonitehnilisi võtteid, mis ulatavad nn. koraalistiilist ettepoole.

„Estonia" koor lõpetab oma selleaastase kontserdi kahe kompositsiooniga kahelt autorilt. Uhiuuena — aga samal ajal kujunduslikult lausa rahvalaululine — on Lembit Veevo „Kirp kiigel".

Marie Underi juubeliaastat meenutavalt lõpetatakse kontsert Juhan Jürme alati värske ning elevust tekitava hoogsa valsilauluga „Rukkirääk".

Vajalikud klaverisaated eelseisval kontserdil on värske Kuningliku Konservatooriumi õppejõu Peeter Tammearu hoolitseda.

Kontserti juhatab Roman Toi.

Vaheldusrikkusest, uudsusest ja eesti heliloomingu mitmepalgelisusest pakatav kontsert — Toi püsiv credo — algab kell 3 pärast lõunat Walter Hall'is (planetaariumi taga).

Endiste Eesti Diviisi meeste kokkutulek

(45., 46. JA 47. RÜGEMENT)

40 aastat on möödumas Diviisi loomisest, algpäraselt Eesti Leegion. Tuhanded mehed lootsid sel ajal tugeva eestlaste enese juhtimisel oleva relvajõu loomisega saavutada ka Eestile uuesti vabadus kui selleks õige silmapilk peaks saabuma.

Kutsume vanu relvavendi osa võtma koosviibimisest Toronto Eesti Majas laupäeval, 13. märtsil kell 7 õhtul. Kuna osavõtjate arvu kindlaksmääramine on väga oluline, palume teid registreerida võimalikult kiirest, hiljemalt 31. jaanuariks A. Käärid'ile, telefon (416) 225-5595 või kirjalikult — 390 Princess Ave. Willowdale, Ontario M2N 3S9.

KORRALDAV TOIMKOND

SUURLAAGER „HÕBEJÄRVE" EELOLEVAL SUVEL

Eesti Gaidide ja Skautide Malevad Kanadas otsustasid oma aastakoosolekul Torontos möödunud sügisel korraldada järgmise suurlaageri Kanadas 1982. a. suvel. Suurlaager, millest peale oma malevate liikmete võtaksid osa ka esindusüksused naaberriigi USA eesti poiste ja tüdrukute malevatest, oleks viimaseks suuremaks noorte üritueks siinsel mandril enne 1984. a. Eesti Päevi. ESTO '84 toimub teatavasti Torontos ning ühenduses sellega on kavandatud skautlike noorte maailmalaager Kotkajärvel.

1982. a. suvel Kotkajärvel toimuv suurlaager aitaks tehniliselt laagrialasid seada korda kaks aastat hiljem samas kohas toimuvaks maailmalaagriks, andes võimaluse veel 1983. a. suvel paranduste ja laiendamistööde läbivimiseks kui selleks peaks vajadust olema. Samuti oleks võimalik lülitada praegu ostmisel olev Kotkajärve äärne uudismaa laagrialade süsteemi.

1982. a. suurlaagri juhtkond on praegu komplekteerimisel. Osaline juhtkond koos malevate juhtkonnaga on pidanud juba kaks koosolekut. Eelregistreerimine laagrist osavõtuks on käigus. Kõigile skautlikelegaidlikele perekondadele on saadetud vastavad registreerimislehed, mis palutakse tagastada 15. jaanuariks.

Suurlaager algab laupäeval, 21. augustil 1982. a. ja lõpeb pühapäeval, 29. augustil 1982. a. Osavõtu tasu võib olla 60 dollari piires esimeselt liikmelt perekonnas, järgnevad liikmed vähem.

Suurlaagri juhiks on skautmaleva juht skm. Silver Kask. Gaidlaagri juhiks on ngdr. Anne-Mai Kaunismaa. Skautlaagri juhi isik ei ole veel selgunud. Programmi juht on skm. Jaan Lepp, administratsiooni juht skm. Gunnar Mitt, tehniline juht skm. Leo Puurits, informatsiooni juht skm. Ervin Aleve.

Viimasel suurlaagri juhtkonna koosolekul pühendati palju aega laagrile nime leidmiseks. Konstateeriti, et kolmekümne pagulasaasta jooksul on eesti skautlikud noored erinevatel maadel pidanud lugematuid laagreid, suuremaid ja vähemaid, kus on kasutatud sadu eesti keeles sobivaid ja hästikõlavaid nimesid. Paistab, et sõnade varasalv hakkab lõppema. Nimede kordamist ei peetud soovitavaks, samuti mitte laagrite numbritega märkimist, nagu oli „Kotkajärve '77" Kanadas ja „Koguja II" Ühendriiges. Lõpuks jäädi peatuma „Hõbejärve" nime juurde.

Niisiis 1982. a. suvel toimub Kotkajärvel „Hõbejärve" suurlaager, millest loodetakse rohkearvulist osavõttu. Viimane suurem eesti skautliku nooruse kogunemine Kanadas oli viis aastat tagasi „Kotkajärve '77" suurlaagris.

KONTSERT-JUMALATEENISTUS KÜÜNLATULE VALGEL

Eriliselt meeldivaks ja meeldejääväks sündmuseks EELK Montreali Jaani koguduse liikmetele kujunes koguduse organisti Karl J. Raudsepa poolt organiseeritud ingliskeelne Candlelight Carol Service 20. detsembri õhtul.

Teatavasti oli see esimene kord, kus Montreali Jaani kogudus oma külalisteks kutsus kõik Montrealis asuvad luterlased. Kutsele reageerisid kolmteistkümnest luteriusu kogudusest peaaegu kõik, saates kohale kokku üle saja palvelise ja kaheksa õpetajat.

Karl J. Raudsepa poolt selleks puhuks kokku kutsutud koor koosnes kuueteistkümnest kogenud lauljast, kellede hulka kuulusid näiteks St. John's (saksa) koguduse organist Bärbel Otto, St. Paul's (saksa) koguduse õpetaja Peter Mikelic, Christ Memorial koguduse organist Linda Tae, McGilli ülikooli muusika fakulteedi dekaan Paul Petersen, samuti McGilli muusika ajaloo professor Paul Helmer jt. Olenevalt sellest oli ka koori tase, vaatamata ainult kahele harjutusele, hämmastamapanevalt kõrge.

Jumalateenistusele järgnenud kohvilauas oli meeldiv kuulda, et sarnaseid üritusi soovitakse korrata ka tulevikus.

DANA HEARNE

Akadeemilise pere aastavahetuse ball

Akadeemiliste organisatsioonide traditsioonilisele aastavahetuse ballile Tartu College'is oli kogunenud ligi kahesaja-pealine pere.

Balli avasõnas Ants Puust tuletas meelde käimasolevat ideoloogilist võitlust Poolas, mis ei jäta mõju avaldamata teistele Sovjeti mõjusfääris olevatele maadele. Ta rõhutas eestlaste solidaarsust võitlevale poola rahvale.

Hiljem järgnenud uue-aasta läkituses käsitles Ralf Viksten üliõpilasorganisatsioonidesse koondunud ja üldse haritlaste jätkuvatest ülesannetest paguluses, mille aluseks tuleks võtta Suomenlinna merekindluse väravate kohta raiutud sõnu: „Ole vapper! Pea vastu! Ära looda võõra abi peale!" See ütlemine, milles pole idealismi, ka magusat lootust mitte, vaid ainult kibedat tõde, peaks olema koosolijate uue-aasta resolutsiooniks ja peaks olema raiutud Tartu College'i müürisse, noortele üliõpilastele eestluse säilitamise loosungiks.

Edasi rõhutas ta: Mida teha saab, tuleb teha. Tee seda kõgu jõu ja tarkusega, vimma ja kavalusega, järelandmatult lõpuni. Tuletage korduvalt meelde kogu vaba maailmale, et Läänemere kaldal elab rahvas, kes ihkab vabadusele aga elab ikka veel vägivaldse okupatsiooni all.

Ligi sada uut eestikeelset teost linna raamatukogule

Paljud lugemishuvilised ei ole teadlikud, et Toronto avalikes raamatukogudes on laenutamiseks suur valik eestikeelseid teoseid. Asja lisati näiteks Northern District Library kogusse ligi sada uut eestikeelset raamatut. See raamatukogu asub Yonge—Eglinton maaaluse raudtee jaama juures, 40 Orchard View Blvd. (üks blokk põhjapool Eglintoni, Dublex'i ja Yonge vahel). Hoone all on parkeerimiskoht.

Nagu ütleb eestlasest raamatukoguhoidja, saab raamatuid ka teistest raamatukogudest välja nõuda. Sel juhul saadetakse need soovijatele kõge sobivamasse raamatukogusse. Mida enam laenutame eestikeelseid raamatuid, seda enam saab raamatukogu neid juurde osta.

Teadaanne pensionäridele

E.P.K. Torontos koosvibiimine toimub neljapäeval, 21. jaanuaril kell 2.30 p.l. Eesti Maja suures saalis, millest klubi liikmeid ja külalisi palutakse osa võtta.

JUHATUS

ESTO '84 kujutavkunsti eelregistreerimine

Paluks kõiki kujutavkunstnikke, kes on huvitatud osa võtma ESTO '84 üldnäitusest registreerida aadressil: Ants Vomm, 122 Barker Ave., Toronto, Ont. M4C 2N9, Canada.

Osa võivad võtta ka eestlastega abielus olevad välismaalased rahvuse või rassi peale vaatamata.

Nõutavad punktid: 1. Millisel kujutavkunsti alal soovite osa võtta? 2. Teie kunstiline haridus. 3. Need eestisoost või eestlastega abielus olevad kunstnikud, kes ei ole esinenud kolm korda järjest või viis korda vaheldumisi zhüriiga kunstinäitusel ja globaalses eestluses tundmata suurused, võivad ka osa võtta, kuid „veteraanidest" koosneva zhürii otsusel või nõusolekul. Miks? 1972 aastal tekkis konflikt noorte eesti taiduritega, kel polnud veel küllalt esinemisaastaid selja taga.

See eelteade paluks ajalehest välja lõigata ja anda oma kaaseestlasest kunstnikule (kes võibolla eesti ajalehte paguluses ei loe või olles teisest rahvusest ei oska lugeda).

Lugupidavalt ja peatset vastust ootama jäädes

Teie

ANTS VOMM

ESTO '84 kujutavkunsti toimkonna esimees

FINNAIR

KUTSUB KÕIKI EESTI MAJJA

4. veebruaril 1982, kell 7.00 õhtul,

et rännata Soome.

Kavas — filmid, ukse-auhinnad (door prizes), ettekanded, kohvilaud, suupisted, karastavad joogid.

TERE TULEMAST SOOME ÕHTULE!

Vaba sissepääs

ADVOKATFIRMAN ERVIN PANG AB

Wahrendorffsgatan 8, S-111 47 Stockholm, Sweden

tel.: 08/218050 või 217030

OTSIB

seaduslikke või testamentaarseid pärijaid alljärgnevatele eesti soost isikutele:

GROSS, MART	OIDEKIVI, VASILI
GROSSBERG, MARI	ROSENTHAL, EDIT
HOLLAND, JOHAN	ROSS, EDUARD
HARM, JÜRI	ROSSMAN, PAUL
KARTAU, JULIA	RÄTSEP, MIHKEL
KEERNIK, ADOLF	SEGLIN, EEDERT
KOPPEL, KARL	SIMSIVART, JÜRI
KÄBI, JOHANNES	SOOSAAR, TÕNIS
KÜMMEL, SERGEI	TILK, JAAN
LEISMAN, MARETTA	TISS-TEESAAR, HANS
LOBJAK, (HANS) JAKOB	TOMSON, ALBERT
LUCKMAN, ALEKSANDER	TRUVE, VILLEM
MÄNNIK, JAAN	UNT, ALMA
OBERG, LUDVIG	WEIZENBERG, EMMA

Teatada: advokaat Ervin Pang, jur.kand. Ethel Pang või sekretär Inga-Brita Larsson.

Advokaadifirma võtab juriidilisi asjaajamisi Rootsis ja teistes maades eesti, rootsi, inglise ja saksa keeltes.

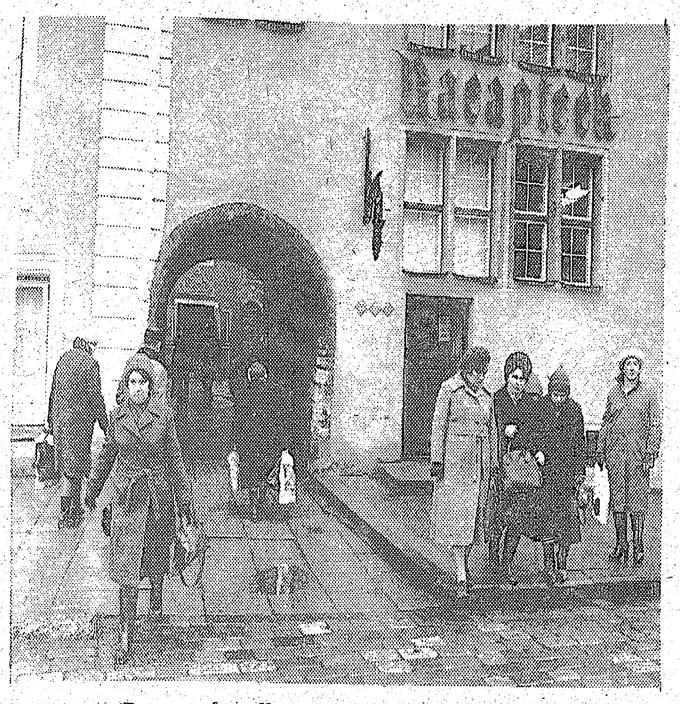

Raeapteek Tallinnas on maailma vanim.

HORMOONID SALAKAUBANA TALLINNAST SOOME

HELSINGI (M.E.) — Tallinnast on saanud suurim hormooninkeskus N. Liidus, väidab soome ajakirjanik ajalehes „Helsingin Sanomat" ilmunud sensatsioonilises artiklis paljastades nende salakaupavedu Soome. Kui möödunud aasta kevadel siin piirati hormooniretseptide kirjutamist arstide poolt, on soome sportlased saanud 95% hormoonpreparaatidest peamiselt N. Liidust, Itaaliast, Kreekast ja Hispaaniast.

Ajalehe kaastöölised Mattiesko Hytönen ja Vesa Oja sõitsid Tallinna, et selgitada äri hormoonidega. Kuigi mõned „allikad" on seal viimasel ajal kuivanud, olevat soome sportlased möödunud aastal salakaubana toonud Tallinnast umbes 20 000 Retabolil-ampulli ja 40 000 Methyltestosteron-tabletti, mis pärit Ungarist. Neist Retabolil on anaboolne steroid ja Methyltestosteron meeshormoon.

„Viru" hotelli ees seisid paar vene miilitsat ja kümmekond eesti smugeldajad, kes pakkusid soomlastele mantli eest 200 rubla. Õhtul kohtuti „Viru" väluutabaaris vene „kontakti" Irinaga, kes oli hankinud soomlastele kaks Tallinna arsti polt kirjutatud retsepti Retabolil'ile, muidugi mitte õigele nimele. Kaks retsepti maksid kokku sada Soome marka, aga ka ilma retseptita saab Tallinnas hormoonpreparaate osta.

APTEEKIDES

Tallinna apteegid on lahti argpäeviti kl. 8—21 ja samal päeval soomlane proovis kohe Retabolil'iga kõige lähedasemas apteegis „Viru" kõrval, nimelt apteegis number 2 Estona-teatri juures. Pärast sabas seismist apteegiassistent vastanud retsepti nähes: „Ei ole."

Soome ajakirjanik uskus ja jalutas järgmisse apteeki, nr. 210 vanalinnas. See on väikene, suurusega umbes paarkümmend ruutmeetri, kus samal ajal viibinud kümmekond ostjat. Seinal silt eesti, vene, soome ja inglise keeles: „Teises maailmasõjas haavata saanuid teenidakse ilma järjekorras seismiseta". Kui küsinud hormoone on kõik kunded kohe vaikinud. Apteegiassistent vastanud eitavalt.

Ajakirjank palunud siis 300 efedriintabletti, mis läksid maksma vaid ainult üks rubla ja 80 kopikat. Selgus, et enne teda Tallinnas huligaanitsenud Kotka linna sportlased olevat tühjendanud hormoonipreparaatidest kõik hotell „Viru" naabruses asuvad apteegid. Peale kotkalaste käivad Tallinnas kõige sagedamini hormooniostul Helsingi ja Tampere omad.

Enne järgmise päeva uut ostutuuri soomlase mantlist oli pakutud juba 300 rubla.

Apteek number 7 on väike, lohakilu jäetud puumaja. Müüja vaatas retsepti ja kadus tahatuppa. Naasides oli tal kaasas kümme ampullilist Retabolil-karpi. Hind 20 rubla (umbes 30 dollarit). Neist hormoonidest saab Helsingis 400 mk (100 dollarit) ja Oulus juba 1000 mk (u. 250 dollarit)!

Siis soomlased läksid Mustamäe apteeki, mis olevat üheks soome sportlaste soosikuks. Osteti kümme Retabolil-karpi. Mustamäelt sõideti Tõnismäe apteeki, kus küsitakse Katjat, kellele Irina olevat rääkinud soome külalise tulekust. Varsti tulnudki tagatoast tumedate juustega noor daam, kes viis ajakirjaniku tahatuppa. Väikses kõrvaltoas Katja andis sada Retabolil-ampulli, mis maksab 500 mk (umbes 125 dollarit) ja teab ka, et paari päeva pärast tuleb Tallinna rühm sportlasi Tamperest. Sajast ampullist saab Põhja-Soomes juba 10 000 marka ehk 2500 dollarit!

SPORDIHALLIS

Siis soomlased läksid kuulsasse Kalevi-spordihalli kohtuma raskejõustiklase Dainiksega, kes olevat muretsenud soome ja rootsi sportlaste jaoks suure sahtlitäe india Sustanon-hormooni, mis olevat kõige parem ja populaarsem testosteroon. Seda süstitakse kaks korda kuus 250 milligrammi. Ampullid Dainis oli saanud nõukogude tippsportlastelt. 10 ampulli maksab 150 mk.

Viimasel külastuspäeval soomlased läksid maailma vanimasse töötavasse apteeki Rae- ehk magistraadiapteeki, mis rajatud 1422. aastal.

Ajakirjanikud küsisid, kas on saadaval Retabolil hormoone ja küsimusele vastati, et „ei ole, on aga olnud". Kui soomlased küsisid mõnda teistsugust hormoonpreparaati, apteegiassistent tegi sahtli lahti ja tõstis välja purgi Methyltestosteroni, mis ei meeldinud soomlastele, sest olid „vaid" viiemilligrammised. Taheti kangemat ja seda ka saadi, sest assistent võttis seinakapist 25-milligrammiseid M-tablette. Kogu aeg seda tegevust pildistas Vesa Oja, aga keegi sellest ei hoolinud, sest on ju kaamera tavaline nähe maailma vanimas apteegis. See hormoon läheb maksma poolteist rubla, millest aga saaks Soomes 40 marka. Raeapteegist soomlased ostsid neid tablette kokku viis purki ja selgus, et sealt oleks olnud võimalik osta kas või tuhat M-tabletti!

TOLLIL

Hotellis soomlane vaatas ostetud tabletide arvu ja arvestas, et nende hinnaks Helsingis on üle viie tuhande marga. Tüüpiline soome sportlane kasutab aastas 50 ampulli Retabolili, 12 ampulli Sustanoni ning kuus purki Methyltestosteroni, mis kokku läheb sportlasele aasta jooksul maksma 2800 marka. Ajakirjanik viskab hormoonpreparaadid hotell „Viru" prügikasti ja säilitas külakostina Soome ainult 50 tühja Retabolil-karpi. Need ta pani oma kohvrisse riiete alla.

Viimase eine sõid ajakirjanikud Olümpia-hoteli grillis, aga kui arve anti, panid tähele, et neil pole nõutud 27 rubla, vaid ainult 22. Kelner vaadanud küsivalt ja toimetajale tulnud meelde, kas ta peaks kõigest hoolimata mustal turul oma mantli müüma. Samas aga lauast möödus tundmatu eesti mees, kes sõnagi räägimata pani soomlaste rublade peale viierublase. Ajakirjanik jatkab: „Ja kui meie üllatunult vaatasime mehele järele, oli ta juba kadunud. Tõesti hõimuvend!"

Tallinna sadama tollis mehed valisid saba, kus kontrollib naine, kuigi nad teavad, et nõukogude tollimehed pole huvitatud eriti palju turistide ravimitest vastupidi Soome tollile. Artiklist selgub, et Tallinna tollis polnud mingisuguseid raskusi 50 tühja hormoonikarbiga ja ajakirjanik tunnistab, et võttis ise ühe ergutava efedriin-tableti.

Soome tollis Helsingi Lõunasadamas seevastu ta läks leti juurde suure põnevusega hoolimata sellest, et hormoonikarbid olid tühjad. Hytönen valis nn. rohelise liini, mis tähendab, et tal pole mitte midagi tollida. „Vana tollimees ainult vaatas mind vilksamisi, aga laskis minna edasi", Hytönen kirjutab.

Hormoonipreparaadid — osa soome lehemeeste „saagist" Tallinnas.

Ed. Vallaste lahkub ERKÜ peasekretäri kohalt?

NEW YORK (M.E.) — Siin on teatavaks saanud, et Rahvuskomitee kauaaegne täistööjõuga peasekretär Eduard Vallaste on esitanud lahkumispalve ERKÜ juhatusele, kel ei ole aga võimalik olnud seda vastu võtta. Lähedalseisjate seletusel lihtsalt seepärast, et silmapiiril ei ole kohast asendajat. Nii ei ole saadud määrata ka ajutist asendajat töö-ülesannete täitjana ja Ed. Vallastel on palutud antud olukorras ta ametikohustes edasi olla.

Pöördudes otseselt Ed. Vallaste poole selguse saamiseks tema lahkumise soovi tagapõhjast, seletas viimane, et ta lahkumise avaldus vastab tõele, et ta on küllalt kõrges vanuses (80), — nii et nagu nii tuleb mõelda tema peatsele lahkumisele ja leida uus peasekretär. Teiseks on tema avaldust põhjustanud mitmed mõjukad kõrvaltegurid. Eelkõige töötingimused ei ole mitmes suhtes olnud mitte soodsad, samuti ei saa tema jagada taktikat ja seisukohti ERKÜ instantside mitmeis põhilistes küsimustes — milliste suhtes ta on avaldanud oma rahulolematust ja milliste püsimine teeb isiklikult tema ülesannete jatkumise niisugusel kujul raskeks.

Ed. Vallaste kui eesti ajakirjanike üks seeniore, on muide seni ühtlasi olnud n.ü. kõrvalliinil ka ajaleht „Vaba Eesti Sõna" üks sisulisi peakujundajaid selle poliitilisel joonel, mille kaudu on sellest sõltuvalt suunatud ERKÜ seisukohti ja informatsiooni. Tema lahkumine ERKÜ peasekretäri ametikohalt võib ilmselt tuua võnkeid ja muudatusi mitmes suhtes ja enamalt kui ehk see esialgselt võib näida. Tema võimaliku asendajana kõige enam „kuluaarides" kõne all olnud Rahvuskomitee õigusnõunik ja ERKÜ varemane peasekretär õigusteadlane Jaan Tiivel seletas „Meie Elu" esindajale, et tema ei ole huvitatud kandideerima peasekretäri kohale. Ed. Vallaste kõrval on ERKÜ-s praeguse teise kindlapalgalise isikuna osalise tööajaga n.n. public relation alal rakendunud Rahvuskomitee esimehe asetäitjaid Juta Ristsoo, kellest ka kui tulevasest võimalikust peasekretärist on kõneldud. Kogu see küsimuste kompleks kerkib olevatel andmetel akuutselt esile jaanuarikuu lõpus Rahvuskomitee esinduskogu aastakoosolekul.

RUDOLF VON KEITZ SURI

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Eesti Diviisi ajaloo koostaja Saksamaal Rudolf von Keitz suri 21. dets. Kasselis 65 a. vanuses. Ta oli sõja viimastel kuudel kol. A. Rebase adjutandiks. Kuna tema abiline ajaloo koostamisel — Eesti Diviisi viimane ülem kindral Maack — on ligi 90 a. vana, jääb ajaloo koostamine pooleli. Aastate jooksul kogutud eestikeelne materjal saadetakse vastavalt kadunu testamendile E. Sõjainvaliidide Koondise esimehele Arnold Kokale, kes selle edasi toimetab Eesti Diviisi ajaloo koostamise komiteele USA-s.

-kk

ABIKS TERVISE NÕUDLEJALE

Öeldakse, et inimene on loodud liikuma. Kuna talve tulekuga liikumisevõimalused vähenevad vabas õhus, siis abi tuleks otsida nn. tervisklubidest, et keha vormisolekut parendada. Alljärgnevalt on toodud lühike ülevaade mis saadaval Metro Torontos.

ÜLE LINNA

LADY FITNESS; alllinnas, põhjas ja ida Metros. Esimese aasta osamaks $98.

RACQUET SPORDI KLUBID; The Bloor Park Klubi — Hudson Bay Tsentrumis. Liikmeid 900, maks $195 plus $125 harjutusruumideks ja isiklikuks kavaks. Suvine välisrada. Dunfield Klubi, ida Eglintonis. Osamaks $179, 2000 liiget, grupi harjutused à $1.50, suvine välisrada. Parkview Racquet & Tervisklubi, Leslie. Osamaks $195 plus $100 harjutusruumi kasutamiseks. Sherbourne Klubi, Sherbourne. Mees- ja naissoole, maks $139 aastas, välis sõrkimise rada aasta läbi, $30 tervise katse, grupi klassid $3, 3000 liiget.

VIC TANNY TERVISKLUBI; 10-es kohal Metro alal. Liikmemaks $400 aastas hõlmab ka harjutusruumi, kavad ja katsed vormisolekust. Umbes 15000 liiget mõlemist soost. Suurimad osakonnad Scarboros ja Ida-Eglinton. Mõnes sõrkimisrada ja ujumisbassein.

WESTWOOD TERVISKLUBI; põhja, ida ja lääne Metros. Osavõtumaks $25—30 kuus, isiklikud treeningkavad keha arendamiseks ja ka kaalu kaotamiseks. Sise jooksurada, ujumisbassein. Samuti ka saun, veekerisepuul ning riietuskapid nagu paljudes klubides.

IDAS

CENTENNIAL TERVISKESKUS; Scarboro linna toetusega, osamaks $80 harjutusruumiga + ujumisbassein, 115 liiget.

LÄÄNES

ETOBICOKE TERVISKLUBI; Etobicoke linna toetusega. Meestele $150 ja naistele $75 aastas, sissearvatud harjutusruumid ja suur ujula. Pooltundi massaazhi maksab $8.

ETOBICOKE OLÜMPIA; Etobicoke linna toetusega. Liikmeid 760, neist üks kolmandik naised, maks $220. Kasutada kaks ujumisbasseini, jooksuala, võimla, isiklik treeningkava ja katsed.

SKYLINE KLUBI; osamaks esimesel aastal $430 meestele ja $395 naistele, järgneval aastal $295. Kasutada ujumisbassein, harjutusruumid. Isiklikud kavad ja katsed.

PÕHJAS

THE ADULT TERVISKESKUS; osamaks $95, 5000 liiget nii mehi kui naisi, kaks võimlat ja ujumisbassein. Massaazhi tund $25.

BARCLAY'S TERVISKLUBI; osamaks $185, umbes 550 naisele, harjutusrumid. Massaazh $20. Võimalused ka iluraviks.

CUMMER PARK TERVISKESKUS; Põhja York linna toetusega. Osamaks $125, sisseastumisemaks $50 nii meestele kui ka naistele, liikmeid 800. Võimla, sise jooksurada. Isiklik kava ja katsed $25.

TERVISINSTITUUT; üsna luksuslik, sisseastumise maks $700, neljakuune ooteaeg, aastamaks $725 mis hõlmab olümpiaujula, sise jooksurada, võimla, tennise ja muud. Enne vastuvõtmist on arsti „OK" nõuetav.

IMPCO TERVISKESKUS; aastamaks $375 millele kaasub spordivarustus, isiklik kava ja katsed. Väike mees-nais keskus toetatud Imperial Life Assurance kompanii poolt.

PÕHJA YORK'I YMCA; osamaks $250, sisseastemaks $65 taksist mahavõetav, 7000 liiget, pooled neist naised. Kasutada võimla, kaks ujumisbasseini ja katusel välisjooksurada. Isiklik kava ja katsed maksavad $35.

YWCA; 7000 naisliiget. Ujumisbassein. Õpetust antakse ainult klassides, umbes $50 kolme kuu eest.

KESKLINNAS

ADELAIDE KLUBI; osavõtumaks $325, sisseastemaks $200. Kolm võimlat, 3500 liiget mees- ja naissoost, saavad veel isikliku kava, katsed ja välis-, aastalabi kasutatava jooksuraja.

CAMBRIDGE KLUBI; ainult meestele, sisseastemaks $2000 ja osamaks $750 millesse kuulub võimla, ujumisbassein, isiklik kava ja katsed ning jooksurada katusel. Massaazh $24 tunnis ja dieedinõuanne tasu eest. 1000 liiget ja üks neist peab olema soovitaja.

THE COUNTRY KLUBI; osamaks $175 ja sisseastemaks $95. Kasutada harjutusruum, sise- ja välisbassein. 100 liiget enamuses mehed Isiklik kava ja katsed $30. Massaazh $30 tunnis.

HARBOUR KLUBI; osamaks $250 ja sisseaste $200. Umbes 250 meest, enamuses ujujad. Kasutada ka harjutusruum lisaks basseinile ja välis jooksurada. Massaazh $25 tunnis.

TORONTO NAISTE TERVISKLUBI; sisseastemaks $400 ja aastas $165 ilma lisakuludeta! Kasutada 1000-le liikmele on võimla ja sise jooksurada. Tehakse isiklik kava ja katsed ning dieedi nõuanne on ka saadaval.

TORONTO ÜLIKOOLI WARREN STEVENS KLUBI; aastamaks $225 annab kolm basseini, sise jooksuraja neli tennisväljakut ja muud mees—naistele. Vähemalt 500 inimest sisseastet ootamas.

VILLAGE GREEN TERVISKLUBI; aastamaks $240 meestele ja $220 naistele. Umbes 200 liiget kasutavad võimlat ja sisebasseini. Tehakse ka isiklik kava keha heaolu paranemiseks.

YMCA; 2000 meest ja 800 naist. Osamaks $230. Kasutada on kaks võimlat, bassein ja sise jooksurada. Tehakse isiklik harjutuskava, $25. Eraldi ärimeeste klubis on maks $450, millele kaasub prii kava ja katsed, riietehoiu kohad 400 liikmele, vaibaga põrandad, juuksekuivatajad, seep, käterätid, saun, aurutuba, TV ja tukkumistuba!

Klubi valikul peaks silmaspidama, et

— teenijate hulgast keegi on esmaabi oskusega
— uuema klubi rendileping kestab küllalt kaua
— klubi tegevus vastaks isiku nõuetele nagu privaatsus, võistlusvõimalused, grupitegevus jne.
— oleks võimalik küllalt arendada südame, kopsu ja vereringi süsteemi (sörk-jooks, jalgrattasõit, ujumine).

Ülalmainitud klubid pole ühekülgse tegevusega, nende hulk pole lõplikult äratoodud ja käesolev artikkel ei soovita nii ühte kui teist. Isiklik külastamine mitmeid klubisid on vajalik. Mõnikord antakse ka proovitunde.

Palju edu tervisetaotlejale!

E. KULMAR

TORONTO LINN

TÄHELEPANU PENSIONÄRID
MAJAOMANIKUD TORONTO LINNAS
TEIE VÕITE KVALIFITSEERUDA $100 MAKSU SOODUSTUSELE (TAX CREDIT)

Kui teie või teie abikaasa või mõlemad:
- olete 65 aastat vana või vanem enne 31. märtsi 1982
- ja saate igakuist föderaal Guaranteed Income Supplement'i alates 31. märtsist 1982
- teil on olnud linnas vähemalt 5 viimast aastat, minnes tagasi 31. märtsist 1982, linnaelamu (residential property)
- elate majas mille peal linnamaksud määratud

Kui teil on kõik ülalmainitud kvalifikatsioonid teie saate Toronto Linna 1982 aasta Tax Credit for Elderly Homeowners.

Kui teie kvalifitseerute, aga ei ole veel saanud sooviavalduse blanketti, või soovite lähemat informatsiooni, helistage City Clerks osakonda telefonil 367-7036. Isegi siis, kui saite Tax Credit'it läinud aastal, peate ikkagi sooviavalduse tegema 1982 soodustuse saamiseks.

Pidage meeles, teie peate avaldama soovi oma Tax Credit'i saamiseks enne või 31. märtsil 1982.

ROY V. HENDERSON,
City Clerk.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
465-4650, 465-4659
Pank avatud: Päeval 10:00—3:00 (esmasp.—reedeni)
Ühenduses on jõud Õhtul 5:30—8:00 (esmap. ja neljap.)

LAENUD SOODSATEL TINGIMUSTEL KAASMAALASTELE

Informatsiooni saab pangast lahtioleku aegadel.

Kõik uued laenud on laenuvõtja surma puhul kindlustatud kuni $30,000 ulatuses ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud kuni $10,000 ulatuses vastavalt kindlustuse tingimustele.

SPORT

Murdmaasuusatamise võistlushooaeg algas

Pühapäeval, 3. jaan. toimusid Guelphi lähedal klubidevahelised teatesuusatamise võistlused. Eestlased võtsid osa ühe meeskonnaga, kuna soomlastel oli väljas tervelt seitse! 3x6 km võistluse võitis soomlaste ees siiski Kalevi meeskond koosseisus Allan Mägi, Lutz Luckow ja Martin Vellend. Meeste ja noorte meeste klassis startis korraga 21 meeskonda. Allan Mägi viis Kalevi kohe juhtima ja teiseks tulnud Sisu meeskonda võideti üle ühe minutiga.

Tartu Ülikooli aastapäeva tähistamiselt New Yorgis. Vasemalt dr. H. Ainso, dr. T. Parming, üks ameeriklasest külaline New Yorgi osariigi kultuuriala komisjonist ja mag. V. Kangro.

Foto — Salme Parming

Ingliskeelne trükis Tartu Ülikooli kohta

NEW YOR (M.E.) — Tartu Ülikooli aastapäeva aktusel New Yorgi Eesti Majas prof. dr. Heino Ainso, hinnates Emajõelinna Alma Materit läbi paljude aegade monumentaalselt tähtsaks teguriks eesti kultuuriloos ja rahvusliku liikumise kantsina, võrdles selle praegust aega Nõukogude Liidu okupatsiooni surve all juba varemalt eelnenud ja tuntud venestamise surveajastuga. Ometi sellele vaatamata on sealt kui vastureaktsioonina tõusnud silmapaistvaid ja julgeid eesti rahvuslikke teadlasi — kus ta praegusest ajastust meenutas märtrina surnud dr. Jüri Kukke ja vangistuses viibivat teadlast Mart Niklust. Kontroversiaalse ettepanekuna avaldas kõneleja mõtet, et eestlased vabas maailmas, hinnates Tartu Ülikooli suurt osatähtsust eestlusele, võiks mitte üksnes arendada teaduslikku koostööd sellega vaid ka annetada omi isiklikke raamatukogusid sinna.

Aktusekõne pidas Eesti Teaduslikku Ühingu sekretär prof. dr. Tõnu Parming, kes analüüsis pikemalt organiseeritud eestlaskonna tekkelugu USA-s. Ta on sellel alal kõige põhjalikumaid ja süstemaatilisi uurimusi teostanud ning selleks ka rohkeid uurimismatku, eriti kesk-lääne osariigesse teostanud. Sellel põhjal ettekanne oli ülevaatlik ja huvitav eesti rahvusest asukate majanduslikku, ühiskondlik-poliitilise ja kultuurilise elukülgede valgustamisel läinud sajandi lõpuaegadest kuni käesoleva ajani välja.

Aktuse lõpusõna ütelnud Eesti Kultuurfondi esimees mag. Villi Kangro märkis muuhulgas, et kuna Tartu Ülikool saab 1982. a. 350 a. vanaks, siis selle juubeli puhul on Eesti Teaduslikul Ühingul koostöös Kultuurfondi ja akadeemiliste intiimorganisatsioonidega kavas avaldada ingliskeelne broshüür Tartu Ülikooli kohta. Aktust illustreerisid muusikaliselt tenor Hillar Saareste ja pianist mag. Fredericke Tanner, teadustas Juta Ristsoo.

Kommunismivastaste üleskutse solidaarsuseks „New York Times'is"

Üheteistkümne ülemaailmse kommunismivastaste rahvusgruppide keskorganisatsioonide esindajad avaldasid pühapäeval, 3. jaanuaril New York Times'i välispoliitilises osakonnas suurema kuulutusena deklaratsiooni solidaarsuse avaldamiseks Poola Solidaarsuse liikumisele „Solidarity with „Solidarity" ". Avaldatud deklaratsioonis kutsutakse üles vaba maailma juhte katkestama kaubanduslikku läbikäimist, strateegiliste materjalide ja tehnoloogia saatmist Nõukogude bloki riikidele ja toetama poola ja afghaani rahvaid nende vabadusvõitluses. Nõukogude bloki töölisi kutsutakse üles ühinema Solidaarsuse liikumisega.

Deklaratsioonile New York Times'is on alla kirjutanud Bulgaaria Rahvuslik Front, Ülemaailmne Vaba Tshehhoslovakkia Nõukogu, Vaba Ungari Ülemaailmne Kongress, Leedu Ülemaailmne Ühiskond, Vene Ameeriklaste Kongress, Turkestani Rahvusliku Vabaduse Organisatsioon, Vaba Valgevene Komitee, Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu, Vaba Läti Ülemaailmne Liit, Ülemaailmne Vaba Poola Nõukogu ja Slovaki Maailmakongress. Organisatsioonide nimel oli deklaratsioon alla kirjutatud organisatsioonide esimeeste või peasekretäride poolt.

EESTLASED MÖÖDUNUD KERGEJÕUSTIKUPERIOODI STATISTIKAS

Valter Külvet

HELSINGI (M.E.) — Läinud kergejõustikuperioodil esinesid ka paljud eestlased resultaatide statistikas, mitte just esimestel kohtadel, aga siiski. Kõige suuremana üllatu sena võib võib-olla pidada noore kümnevõistlejta Valter Külveti punkte (käsiajavõtmisel) 8221, mis peaks uus maailmarekord olema. Häid tulemusi on andnud teisedki eesti sportlased.

Nii näiteks 3000 meetril esineb nimi Toomas Turb 13. kohal ajaga 7.48,94. Maailmarekord aga on 7.32,1. Parim soomlane, Martti Vainio, paigutub oma ajaga 7.49,8 17. kohale.

10 000 meetril, mille maailmarekordiks on aeg 27.22,5 ning möödunud perioodi tipptulemuseks portugaallase Fernando Mamede 27.27,7, on samuti Toomas Turba nimi 12. kohal ajaga 27.54,18. Martti Vainio oli kaheksas (27.45,50). Lühematel maadel nii eestlastel kui ka soomlastel polnud suurt edu.

Kettaheites esineb ka eesti nimi — Kalev Külv — kes läinud perioodil heitis 65.34 meetrit. Selle tulemusega eestlane sai endale statistika järgi 24. koha. Kõige parem soomlane Markku Tuokko oli 11., kes lennutas ketta 67.26 meetri kaugusele.

Vasaraheitmise maailmarekord on momendil 81.80 ja sel perioodil esimesel kohal esineb Lääne-Saksamaa sportlase Klaus Ploghausi (80.56) nimi. On aga näha ka üks eesti nimi nimistus, sest Jüri Tamm „vasardas" suvel 77.26 meetrit, mis viib tema kuuendale kohale maailmastatistikas. Kõige parem soomlane oli üheksas, kelle vasar peatus 76.76 meetri juures. Kahekümneühe tippsportlase hulgas on kolm soome sportlast

Odaheitmine on vanast ajast saadik olnud soomlastele omane spordiala. Seda ka sel perioodil. Maailmarekordiks on praegu 96.72 m ja suve parima resultaadi sai Detelf Michle Ida-Saksamaalt (92.48), siis aga tulevad soomlased: Pertti Sinersaari teine (91.98), Arto Härkönen kolmas (91.04), Seppo Hovinen viies (90.38) ja Esa Utriainen kuues (90.22). 34 maailma parima odaviskaja loetelus on üheksa soomlast, kelledest kõige lühedamalt Tapani Rinta-Keturi lennutas oda 85.76 meetrit. Nimistus on ka üks eesti sportlane Heino Puuste, kes saavutas tulemuse 87.22, mis viib ta statistikas 24. kohale. Eestis on tulekul ka noor odaheitja, 17-aastane Jüri Peterson, kes heitis Murjanes, Lätimaal Eesti uue juniorirekordi tulemusega 74.52.

Kolmikhüppes paigutub statistika Jaak Uudmäe (olümpiavõitja Moskvas) oma lõpptulemusega 17.04 möödunud perioodil 12. kohale. Maailmarekord kirjutatakse numbritega 17.89 ja perioodi parimaks asutus ameeriklane Willie Banks (17.56 m). Soomlastest sai esimese koha Olli Pousi „vaid" 16.76 kolmikhüpega.

J.M.

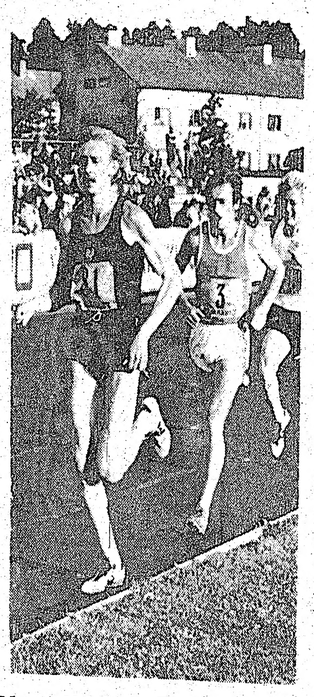

Martti Vainio ja Toomas Turb (nr. 3) jooksevad võistlustel Soomes.

Balti rahvaste nimed kirjutasid alla Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu nimel esimees Lembit Savi, Läti Maailmaliidu esimees Ilgvars Spilners ja Leedu Ülemaailmse Ühiskonna poolt Vytautas Kamantas New Yorgist ja poolakate poolt Ülemaailmse Poola Nõukogu esimees Jan Kaszuba Torontost.

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

SÕNASÕDA EESTI KULTUURI ÜLE HELSINGI LEHES

Ägeda sõnasõda tekitas Soome suurimas ajalehes „Helsingin Sanomat" ilmunud Seppo Heikinheimo artikkel venestatud kultuurist Eestis. Kaarel Ird, Veljo Tormis, Mati Unt, Mati Palm ja Paul Ariste kirjutasid vastuse Heikinheimole, mis paistab sundkirjutamisena. Eesti teatrijuhi, helilooja, kirjaniku, ooperilaulja ja akadeemiku artiklis on sellist propaganda, millest juba EKP esimene sekretär Karl Vaino oma kõnes juulis 197 hoiatas, märgib oma vastuses kriitik Seppo Heikinheimo samal leheküljel.

Mida siis „propagandistid" kirjutasid?

Algul konstateeritakse, kuidas Heikinheimo oma varasemas artiklis püüab solvata eesti rahvuslikku kultuuri: „Meie, eesti kultuuri esindajad, ei saa olla ükskõiksed, kui kahtluse alla pannakse kogu rahva tulevik, kui meie rahvast ja rahvuslikku kultuuri solvatakse. Seppo Heikinheimo püüab kinnitada „Helsingi Sanomate" lugejatele, et nõukogude võim piirab eesti rahvusliku kultuuri arengut, ja et eesti kultuuril pole tulevikku. Me tahame öelda, et Heikinheimol ja tema mõtekaaslastel pole põhjust kurvastada ja mures olla vennasrahva keele ja kultuuri pärast. Eesti rahvuslik kultuur on oma rahva tugevates kätes ja sotsialistlik ühiskondlik süsteem on loonud selle arendamisele kõik vajalikud eelised. Rahvusliku kultuuri sõjajärgne areng Eestis on heaks näideks NSV Liidu rahvus- ja kultuuripoliitika edust. Eestlaste arv Eesti territooriumil pole mitte kunagi olnud suurem kui praegu meie ajaloos..."

Eesti kultuuri soodsa arengu kohta tuuakse näiteid. Esimene käsitleb asutusi nagu Teaduste Akadeemia ja Keele ja kirjanduse Instituut, teises rõhutatakse ennenägematut koorilaulu ja rahvatantsu harrastamist, kolmandas rahvusteaduste arengut. Tuuakse arve raamatute ilmumise ja lugemise kohta, rõhutatakse, et N. Liitu kuulumise tõttu on tekkinud tihedad sidemed teiste N. Liidu rahvastega.

Heikinheimo toovat näiteid asjaoludest ja sündmustest, millest protestile allakirjutajad „midagi ei tea". Protest lõpeb lausega: „Väidame kindlalt, et Eesti kultuur elab rikast elu ja see on tugevam kui kunagi varem."

Seppo Heikinheimo vastab protesteerijatele, öeldes muuseas:

„Soomlase kohta olen ma eesti kultuuri rõõmustava elujõu kohta selgusel. Küsimus on aga selles, et eesti rahvas ja keel ähvardavad jääda kiiresti enamuseks muutuvate venelaste jalgu. Asjaolu, et minule vastajad seda aspekti üldse ei puuduta, näitab, et mul on õigus ja et neil pole peale vanade fraaside midagi öelda.

Kuidas käib näiteks „Sini-must-valge" luuletuse kirjutaja Andres Rõugu käsi? Minu teades on ta kohe välja visatud kunstikooli teiselt kursuselt. Kas on ta tulevik „must" või valge"?

Kuidas on kompartei keskkomitee protokolliga 19. 12. 1978, milles käskatse „igati soodustada vene keeles kirjutavaid kirjanikke"?

Miks peeti laulupeol a. 1979 kõik ametlikud kõned vene keeles?

Miks sobivad kirjanduse alal kirjutatavate väitekirjade aineks kas kirjandus enne iseseisvu.ega või nõukogudeaegne kirjandus, aga mitte enam iseseisvusaegne kirjandus?

Miks on Tartu ülikoolis (selle oma kataloogi järgi) aa. 1979—80 viis vene keele professorit (kaks eesti keele osas), üksteist vene dotsenti (neli eesti dotsenti) ja kakskümmend üks vene keele lektorit (kaheksa eesti keele lektorit)?

Kui Tallinnas pole veel kuulduid „Kalevi" spordiseltsi likvideerimisekavadest johtuvast meeleavaldusest ja sellele järgnenud arreteerimistest, siis tuleb tõdeda, et informatsioon Tallinnas kulgeb aeglaselt."

Niipalju ja tabavalt Seppo Heikinheimo vastus.

Abiks perenaisele

MAKARONID JA NUUDLID

Seekordsed retseptid käsitavad makarone ja nuudleid ehk spagetit. Need nagu teisedki teravilja-produktid on suhteliselt odavad, nad on kõrge kalorivääruse (100 g kohta ca 350 kal.) kuid nendes on vähe vitamine ja mineraalaineid. Seepärast on põhjust eelistada neid makaronide retsepte milledes on maitseks ja toiteväärtuse tõstmiseks tarvitatud mitmetliiki juurvilju, seeni, sibulaid, tomateid, liha jm.

Teatavasti peab makarone ja spagetit nagu kõike teisigi teraviljaprodukte enne pehmeks keetma kui neid tarvitada soovitava toidu valmistamiseks. Makaronide-spageti algkodumaa on teatavasti Itaalia kuid levinud on nad üleilmselt.

ITAALIA SPAGETIROOG 4 INIMESELE

Keeta 200 g spagetit vastavalt juhiselt kaubapakendilt ja lasta sõelal nõrguda.

Hautis: 50 g suitsuribi, 200 g taist sealiha, 1 sibul, 1 suur porgand ja 1 õhuke viil sellerit lõigata väikseteks kuupideks. Praadida 1,5 sl margariiniga. Raputada peale 2 triiki-spl jahu, segada ja lisada nii palju lahjendatud ekstraktpuljongit et hautis jääb vedelavõitu. Maitseainetest tarvitada 1 sl tomatketshupit, soola, pipart. Hautada kuni liha ja aedvili on pehmed ja hautis omandanud paksema konsistentsi.

Makaronid asetada ringikujuliselt vaagnale, hautis keskele ja raputada peale riivitud juustu. Serveerida kohe.

SPAGETI HAKKLIHAKASTMEGA 4 ISIKULE

Keeta 250 g spagetit või makarone vastavalt juhisele kaubapakendil, uhtuda üle külma veega ja lasta sõelal nõrguda.

Hakklihakaste: 1 suur sibul hakkida ja pannil praadida 2 sl margariiniga. Lisada 250 g hakkliha, soola, pipart ja praadida segades kuni liha on väiksetükiline ja helepruunikas. Lisada 2—3 kooritud tükeldatud tomatit või 2 sl tomatipüreed. Lisada natuke vett või puljongit, hautada umbes 10 minutit. Maitsestada lõplikult.

Keedunõus sulatada 1 sl võid, lisada varemkeedetud makaronid või spageti, keedunõud raputada kuumal pliidiplaadil kuni makaronid on kuumad. Asetada need sügavamale vaagnale, kaste erinõusse ja serveerida riivjuustuga.

MAKARONIVORMIROOG 4 ISIKULE

200 g tükkmakarone keeta, võttes ühe-liitri veele pool-sl soola, umbes 20 minutit. Valada sõelale, uhtuda üle külma veega ja lasta nõrguda.

200 g suitsuribi või head soome teevorsti lõigata kuubikuteks ja praadida pannil kergelt pruunikaks. Makaronid ja liha laduda kihtamisi võiga määritud vormi.

2 muna kergelt vispeldada, segada 4 dl piimaga, maitsestada soolaga ja pulbrispipraga. Munahüübelahu valada makaronidele. Raputada peale 3 sl riivitud juustu ja vormiroog küpsetada pealt helepruuniks 200—250 kraadilises ahjukuumuses umbes 40 minutit. Serveerida lehtsalatiga ja ketshupiga.

MAKARONI EINESALAT

Salat koosneb järgmistest toiduainetest: 3 dl keedetud makarone, 2 dl keedetud tükeldatud kanaliha või suitsuvorsti, 1 dl kuubistatud juustu, 100 g värsket või marineeritud kurki ja rohelise salati lehti.

Kastmeks segada 2 dl hapukoort 1 dl majoneesiga. Salatiained tõsta kastmesse. Maitsestada soolaga, pulbrispipraga. Serveerimisnõu vooderdada salatilehtedega, salat tõsta keskele Maitseb sooja röstitud saiaga.

Koorekastme asemele võib tarvitada ka õli-äädika dressingut. Eriti sobiv on seda salatit valmistada siis, kui külmakapist on võtta ülejäänud: kanaliha või muud praadi, makarone või riisi.

ELLEN ROOSME

VARRAK
JUTULEHT
Hind à $5.00
müügil „Meie Elu" talituses
958 Broadview Ave. Toronto, Ont.
M4K 2R6

Kolmas nõudmine Karl Linnase väljaandmiseks

NEW YORK (VES) — Välisministeerium Washingtonis võttis õigeks teate, et N. Liidu välisministeerium on USA suursaatkonnale Moskvas üle andnud noodi Karl Linnase kui „sõjasüüdlase" väljaandmiseks N. Liidule. Samal ajal tegi ka nõukogude valitsus oma noodi teksti avalikkusele teatavaks.

Karl Linnase väljaandmist N. Liidule nõudis Moskva valitsus varem kahel korral, 11. oktoobril 1961 ja 20. veebruaril 1962.

Noodis märgitakse, et „Ülemkohtu kriminaalasjade kohtukollegium" on 16.—20 jaan. 1962 Tartus avalikul kohtuistungil tunnistanud Linnase süüdi ja mõistnud ta tagaselja surma. „Vastavad materjalid mainitud asjas anti üle ka USA poolele", lisatakse noodis juurde.

„USA poolel", välisministeeriumil, kohtuministeeriumil ja ka Kongressi Raamatukogus on aga samas asjas materjalina olemas ka N. Liidu kohtuministeeriumi ametliku häälekandja „Sotsialistitsheskaja Zakonnost" 1961 a. novembris-detsembris trükitud number, kus on ära trükitud täielik kirjeldus kõnesolevast protsessist, mis aga toimus kuu aega hiljem, järgmisel aastal!

Baden-Powelli uus raamat saabus

Eelseisvate maailma skautluse suurjuubelite esimese sammuna on ilmunud Skautluse Maailmabüroo väljaandel liikumise rajaja lord Baden-Powelli uus raamat — „Footsteps of the Founder" (rajaja jalajäljendid).

Baden-Powelli sünnist täitub 125 aastat 22. veebruaril 1982.

Raamatu toimetaja Mario Sica on Skaut. maailmabüroo ülesandel läbi töötanud kõik Baden-Powelli trükised (arvult 34) ja kirjutised ning valinud 500 olulisemat väljavõtet, kaasaarvatud paljuid B.P. oma sulejooniseid ideede illustreerimiseks.

Raamat on juba ilmunud inglise, prantsuse ja itaalia keeltes maailma skautluse 75-a. juubeliks.

Skautluse maailmabüroo vastutulekul on raamat kättesaadav ka meie skaudi-gaidijuhtidele ja teistele asjahuvilistele.

See raamat on tõeliseks juhiks ja virgutuseks skaudi, gaidi juhtidele ning teistele noorsootöö huvilistele, näidates teed et virgutuse teel saavutatakse rohkem kui käskimisega.

Iga teadlik skaudi- ja gaidijuht peaks selle väljaandega hoolikalt tutvunema.

Raamat on saadaval allakirjutanult (630 Long Port Avenue, Ocean Gate, New Jersey 08740 USA), hinnaga $5.00 koos saatekuludega.

H. MICHELSON

Eestis tähelepanu ujumisele

OULU (M.E.) — Siin viibis viis eesti ujujat kohaliku ujumisseltsi 75-aastapäeva võistlustel, millest võtsid peale eestlaste osa ka mõned rootslased. Eestlaste juhiks oli Harald Roosvee, Eesti ujumisliidu esimehe asetäitja ning ENSV ministritenõukogu liige. Eriti head edu külalised ei saavutanud, peamiselt haiguste tõttu.

Ajalehes „Kaleva" intervjueeriti ka üht sportlast, nimelt soome keelt hästi valdavat Markus Kukke, kes ütles, et huvi ujumise vastu kasvab Eestis pidevalt. Koolinoored viiakse juba noortena ujuma. Treenerid hoolikalt otsivad lapsi, kellest on väljavaateid headeks ujujateks saada. Valitud lapsi hakatakse treenima ja kogu aeg toimub laasimine head-halvad süsteemiga. Viimati jäävad järele tipud kes igaüks saab oma isikliku treeneri. Eestis olevat head võimalused treenimiseks aasta läbi, sest Tallinnas on kaks ujulat.

Momendil Eesti ujujatel on rahvusvaheline tase ja siin Oulus olnud ujujad kuuluvad Nõukogude Liidu kaheksa parima hulka.

Esto Mutual Fund Ltd.
6. jaan. aktsia hind $12.02
145 King Street West, Suite 1900,
Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Öhtul tel. 925-6812

KIRIKLIKKE TEATEID

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,
45 Davenport Rd.

Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

Laupäeval, 16. jaanuaril kell 7 õ. koguduse AASTA-PEAKOOSOLEK.

Pühapäeval, 17. jaanuaril kell 1.15 pl. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 2 pl. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 pl.)

Teisipäeval, 19. jaanuaril kell 7.30 õ. EVANGEELIUMI KUULUTUS. Kõneleb Tiit Niilo.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Õp. O. Puhm (pikaajalisel puhkusel)
Hooldaja õpetaja Udo Petersoo
Organist dr. Roman Toi

17. jaanuaril JUMALATEENISTUS. kell 11. Teenib pastor U. Petersoo. Inglisk. TEENISTUS kl. 9.30, pastor R. Wukash.

24. jaanuaril JUMALATEENISTUS kell 11. Teenib pastor A. Taul. Laulab Vana-Andrese koguduse segakoor. Leerieelsed.
INGLISK. TEENISTUS kell 9.30, pastor E. Hahn.

Igal pühapäeval PIIBLITUND kell 10 ja PÜHAPÄEVAKOOL kell 11. Eelteade: Lembit Avessoni ORELIKONTSERT 31. jaanuaril kell 4.

Pastor U. Petersoo KÕNETUNNID tel. 624-6128 esmasp. ja neljap. kl. 7—9. Kantselei tunnid teisip. 6—8 ja neljap. kell 2—4. Kiriku telefon 483-5847.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
889 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale,
Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL

Neljap. 14. jaan. — kolmap. 20. jaan. evangeeliumi nädala KUULUTUSKOOSOLEKUID igal õhtul kl. 7.30, väljaarvatud pühap. ja teisip. Kõneleb Tiit Niilo. Koorid ja solistid.

Pühapäeval, 17. jaanuaril kell 10.15 hom. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 ja kl. 6 JUMALATEENISTUS. Kõneleb Tiit Niilo.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7859
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 17. jaanuaril kell 1.30.

ÕPETAJA KONETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 17. jaanuaril kell 17.00 JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL.

Laupäeval, 23. jaanuaril kell 15.00 JUMALATEENISTUS Virginia United kirikus (Hwy 48 ja Royal Beach Rd.).

Pühapäeval, 24. jaanuaril kell 15.00 JUMALATEENISTUS „Ehatares", 40 Old Kingston Rd., West Hill.

ÕPETAJA KONETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleoide Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4369
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 17. jaanuaril kell 2 pl. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Järvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5240, kirikuo: 923-9172

Pühapäeval, 17. jaanuaril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

Pühapäeval 24. jaanuaril JUMALATEENISTUS kell 4 pl.

Pühapäeval 31. jaanuaril JUMALATEENISTUS kell 11 hom.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

ARMAST ABIKAASAT

LORETE VANASELJA'T

sündinud 16. aprillil 1923 Hiiumaal
surnud 8. jaanuaril 1982 Torontos

mälestab kurbuses

Peale rasket haigust jõudis kätte ilus rahulik lahkumise tund.

ABIKAASA

SÜIKUS IGAVESELE UNELE MINU AINUKENE ÕDE, MEIE ARMAS TÄDI JA RISTI-EMA

LORETTE VANASELJA

sündinud 16. aprillil 1923 Hiiumaal
surnud 8. jaanuaril 1982 Torontos

Kui noorelt kaugel kodu
nurmel sama rada kõndisime,
nüüd võõrsil Taeva-isa Sind
kutsus oma kodusse, kus kõik
Su vaevad valud on möödunud.

Mälestavad sügavas leinas

õde VILMA VILU abikaasaga
õetütar VIIVI BOYER perekonnaga
õepoeg JAAN VILU

ARMAST ABIKAASAT JA VENDA

RUDOLF ALTBERG'I

sündinud 21. juunil 1906 Eestis
surnud 6. jaanuaril 1982 Floridas

mälestavad sügavas leinas

abikaasa BERNICE ja õde ELLA Torontos
õed ELFRIEDE ja HELMI kodu Eestis

Meie südamlik kaastunne Helmut'i, Vilma Vilu ja lastele, armsa abikaasa, õe ja tädi

LORETTE VANASELJA

kaotuse puhul — surnud 8. jaanuaril 1982

LUDMILLA HOLMBERG
TIIT HOLMBERG perekonnaga
LILLE HIRSCH perekonnaga

Puhka rahus.

ARMAST VILISTLAST

KARL EVALD MIRA'T

sündinud 25. jaanuaril 1910 Eestis
surnud 7. jaanuaril 1982 New Yorgis

mälestab leinas

KORP! VIRONIA

Meie perest varises igavikku armas auvilistlane veterinaararst

drnd. med. vet. **MIHKEL KEERD**

sündinud 2. septembril 1887 Luke vallas, Tartumaal
surnud 7. jaanuaril 1982 Long Islandil, New York

Mälestab leinas

KORP! FRATERNITAS TARTUENSIS

AABS-i konverents juunis

Baltimaa ja Skandinaavia suhted on teemaks 8-ndal Balti Uurimuste konverentsil, mis toimub 17—19. juunil University of Minnesota ülikooli juures St. Paul'is.

Konverentsi korraldajateks on Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) ja Minnesota ülikooli Skandinaavia teaduskond. Konverentsile loodetakse rohkearvuliselt osavõtjaid nii Põhja-Ameerika mandrilt kui ka ülemere maadelt.

Programmi erilise tähelepanu osaliseks on Nobeli laureaat Czeslaw Milosz, Leedus sündinud poola kirjanik, kes esitab valiku oma luuleloomingust.

Kolmepäevalise konverentsi kavas on peale akadeemiliste ettekannete veel filme, rahvuslikke ettekandeid, kunstinäitus ja tujuküllane ball.

AABS asutati 1968 aastal selleks, et edutada tõsist akadeemilist huvi Eesti, Läti ja Leedu rahvaste kohta, võimaldada uurimistööde kirjastamist ja konverentside korraldamist.

Informatsiooni osavõtu kohta saab programm juhilt Lori Graven'ilt, Nolte Center for Continuing Education, 315 Pillsbury Drive, S.E., University of Minnesota, Minneapolis, MN 55455. Telefon (612) 373-5361.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

MÕTTESÄHVATUSI

Juba matemaatika õpetab meile, et nullidest ei tohi üle vaadata.

☆

Veneetsia on Euroopa kõige ilusam veelaip.

☆

Kuld jääb kullaks ka siis, kui ta on suli taskus.

☆

Pole midagi moodsa muusika vastu. Aga miks see pidi tulema just meie ajal?

☆

Ükski asi pole enam nii nagu vanasti, välja arvatud nälg ja magamine.

☆

Aeg on alati küps. On ainult küsimus: milleks.

☆

Satiir on peegel, milles näeb iga teist nägu, ainult iseenda oma mitte.

Kogunud NIHITS

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay

Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVOTT KOKKULEPPEL

KORTERID

UURILE ANDA
möbleeritud tuba
omaette väikese keeduruumiga, ehk köögi kasutamisega Avenue Rd. — Cotinghami rajoonis. Tel. 924-1351.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis
ja ka igas hinnaklassis
„CONTACT LENSES" soodsate hindadega

Käekellade müük ja parandused kohapeal

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190 • Lic. E1044

H K INSURANCE AGENCY LTD
23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU, PLASTIK-PÕRANDARIIDEID, SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	**376 College St.**
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	**484 Queen St. W.**
Balint Book Store	**246 Spadina Ave.**
„Mele Elu" talituses	**958 Broadview Ave.**
Broadview Delicatessen	**141 Danforth Ave.**
Finn Home Bakery	**281 Danforth Ave.**

THUNDER BAY

Finnish Book Store	**168 S. Algoma St.**

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	**133—135 Durham St. E.**

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada
„MEIE ELU" TALITUS

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

NIKOLAI PIHLAKAS 85-A.

9. jaanuaril täitus tublil eestlasel ja heal kaasmaalasel tähtis sünnipäev. Nikolai elab meist kaugel, L.-Aafrikas, Cape Townist mõnikümmend km idasse, Franchoekis, ilusal mägestiku vahelisel rohelisel kõrgendikul, arendades seal pirnide kasvatamist. Elumaja ligidusse on ehitatud eriline alus, kus lehvib sinimust-valge lipp. Lipu on Nikolai toonud kaasa Inglismaalt, kus tegeles kaubandusalal.

Arhitektuurilist elumaja ümbritsevad pargiks kultiveeritud puud ning ilupõõsad, jahedat istumist pakub väänkasvudest lehtla ja kõrgmaastiku nautimist teisel küljel asuv avar rõdu. Kõikjal võib märgata noorusliku ja võluva pr. Laine Pihlakase hoolitsevat kätt, mida võisin märgata hiljutisel külastusel nende lahkesse majja.

Nikolai on Cape Towni eestlaste koondise esimees ja tema majas kogunevad eestlased pühitsema E. Vabariigi aastapäeva. Torontolaste eluga hoiavad teda kursis siin ilmuvad e. ajalehed.

Sõbrad siin ning üle maailma soovivad Nikolaile jatkuvat head tervist ja palju ilusaid sünnipäevi tulevikus!

JUHAN LÄTE

AGRONOOM JAAK ÜMARIKU MÄLESTUSEKS

J. Ümarik suri 4. novembril 1981 Tallinnas. Sündinud oli ta 17. jaanuaril 1891 aastal Tuhalaane vallas Viljandimaal. Lõpetas Riia vaimuliku seminari 1912 ja Kiievi Politehnikumi põllumajandusosakonna 1917. a. 1 järgu õpetatud agronoomina. Täiendas teadmisi 1925 aastal USA-s Rockefelleri fondi stipendiaadina. Katsetegelane Venemaal 1917—19 a. Põllutööministeeriumi katseasjanduse eriteadlane, ühtlasi põllumajandusosakonna abijuhataja. 1925—1936 põllutöökoolide peainspektor ja katseasjanduse büroo juhataja. 1936 aastast Põllumajandusosakonna abidirektor ja Maatulunduse büroo juhataja. 1938 aastast Agronoomide Koja esimees ja AS „Eesti Fosforit" juhatuses ja nõukogus. 1920 aastast Eesti Sordiparanduse Seltsi, 1922 a-st Eesti Sooparanduse Seltsi juhatuse liige.

Tema teeneks tuleb lugeda Eesti põllumajandusliku kutsehariduse ajakohaseks korraldamist ja riikliku katseasjanduse ja nõuande süsteemi rajamist.

Nõukogude ajal oli ta Kuusikul vanem-tead. töötaja. Seal toimetas raamatut „Eesti põllumajandusteadus põllumehe teenistuses" 1946 a. 616 lhk. Hiljem oli mõned aastad Eestist ära. Tagasi saabudes läks pensionile.

Lähematest omastest leinavad 93-aastane vend ja kaks tütart.

Matus toimus 6. novembril 1981 vene surnuaial. Järelhüüde ütles professor E. Hallik. Kaks pärga olid Ameerika, Austraalia ja Lääne-Euroopa sõpradelt ja kolleegidelt.

Akadeemiliselt kuulus ta Ü./S. „Liivikasse".

A. TARMET

KUHU MINNA?

☆ **Laup., 16. jaan. Üliõpilaskonna võrkpalliturniir Toronto Ülikooli Scarborough College'is algusega kl. 1 p.**

☆ **Laup., 16. jaanuaril „Estonia" orkestri pidu Eesti Majas algusega kl. 7 õ.**

☆ **Pühap., 17. jaanuaril „Estonia" koori kontsert Walter Hall'is, Planetariumi taga, kell 3 pl.**

☆ **Laup., 23. jaan. T.E.V.Ü. 25. aastapäeva tähistamine Eesti Majas algusega kl. 7 õ.**

☆ **Pühap., 24. jaan. Toronto Eesti Meeskoori ja Toronto Soome Meeskoori popkontsert Toronto Eesti Majas.**

☆ **Pühap., 31. jaan. Enn Alfred'i loengud valguspiltidega Tartu College'is algusega kl. 3 p.**

☆ **Laup., 6. veebr. Saarlaste Ühingu Küünlapäeva Pidu Eesti Majas algusega kl. 6 õ.**

☆ **Teisip. 16. veebr. dr. Leon Tretjakewitschi loeng Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.**

☆ **Teisip., 23. veebr. prof. Rein Kuris'e loeng Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.**

Zarah Leander

Ühe armastatud lavatähe mälestuseks

30-ndate aastate teisel poolel ja hiljem oli kodumaal üheks populaarsemaks filminäitlejaks rootsi laulja Zarah Leander, kes meile sai tuttavaks peamiselt saksa filmide kaudu. Tema harukordselt sügav kontra alto hääl, tundeküllane mäng ja fotogeenilline nägu jäid igaühele otsekohe meelde. Tema laule kuulatakse nüüdki veel plaatidelt tundevärinaga ja kuulajatele tulevad meelde omaenese kauged noorusepäevad.

Zarah laul on nüüd jäädavalt vaikinud. Võibolla oleks põhjust teda mõne reaga meelde tuletada. Heaks allikaks on 1972. a. Rootsis ilmunud ja hiljme saksa keelde tõlgitud autobiograafia „Es war so wunderbar! Mein Leben" (Hoffman-Campe Verlag, Hamburg).

Zarah Leanderi nimi kõlab teatraalsena, kuid oli siiski tema õige nimi esimesest abielust.

Kunstnik sündis 1907. aastal Zarah Stina Hedberg'ina ja kasvas koos nelja vennaga Karlstadi väikelinnas. Teaatrivaimustus oli tal juba noore plikana veres, kuid korralikus keskklassi perekonnas ei peetud tol ajal säärast elukutset mitte tütrele sobivaks. Nagu lauljatar oma raamatus ütleb, ei saanud tema range mamma Mathilda Hedberg sellest kunagi aru. Isegi 30-dates aastates, kui Zarah Leanderit Viinis operetikuningannaks ülistati ja tema kleidisaba suudeldi, või hiljem kui tütar oli kuulus filminäitleja, jäi tema elukutse mammale alati arusaamatuks ja veidi pinlikuks probleemiks.

Mamma kehitas õlgu ja ütles: „Aga sa ju ainult laulad..."

Zarah oli oma sugukonna must lammas. Seal leidus küll talunikke, mõisaomanikke, küll kaupmehi ja ametnikke, kui seni mitte ühtegi kunstnikku, rääkimata lauljatest. Samuti pole teaatrialaliste asjadega tegemist ei Zarah lastel ega lapselastel.

Mamma Mathildal olid aga siiski omad nõrkused: ta armastas silmitseda nägusa välimusega mehi ning kui tütar suuremaks kasvas, käisid nad mammaga kinos ja imetlesid, tassi kohvi juures, linna peeneima hotelli noort soomerootslasest kapellmeistrit, kellest palju aastaid hiljem sai Zarah kolmas abikaasa ja viimane elukaaslane.

Zarah isa oli kinnisvarade maakler. Tütre arvates poeetilise hinge ja hea südamega. Kui tütar talle kurtis, et ta on teistsugune kui teised tema koolikaaslased tütarlapsed — punapäine ja tedrtähniline olevus, kes ei tunne huvi käsitöö vastu vaid armastab ainult muusikat — siis ütles isa: „Ole kes sa oled. Ning kui sa käsitööd teha ei taha, siis ei pruugi sul seda ju teha." Mamma oli osav ja kordanõudev majaproua. Tütar armastas poeetilist ja boheemlaslikku segadust. Alles hoopis hiljem oma Lönö mõisa maakodus ärkas Zarah emalt päritud korrast lugupidamise meel.

Kodus tehti muusikat. Vendadel olid head lauluhääled. Papa mängis flööti ja tütar saatis teda tihti klaveril. Kahjuks suri isa juba 57 a. vanuses 1929. a. kui Zarah karjäär alles algas. Ta ema elas 30 a. kauem ja suri 1959, parajasti sel õhtul kui tütrel oli Hamburgi operetiteaatris „Madame Scandaleuse" esietendus.

„OSKAN ISEGI VIINA PÕLETADA..."

Nagu Zarah oma raamatus ütleb, kasvas tema üles n. perenaiste ajastul. Noor tüdruk õpetati kõigis majatöödes osavaks, et temast saaks korralik rootsi perenaine. Zarah, kes hiljem hotellides elas ja keda teaatrietendusteks ja filmideks teiste poolt riietati jne. oskas tegelikult kõige isemajandava perekonnaköögi ja pesukoja töid ja kunste, alates vorstitegemisest kuni meestesärgi õmblemiseni. Ta ütleb: „Oskan isegi viina põletada, kui seda peaks kunagi vaja olema."

Teaatriunistustest ei tohtinud tüdruk kodus hingatagi. Ja kui ta end peeglis silmitses, kadus omalgi julgus: 172 cm pikk, suured jalad, punased juuksed ja tedretähed pea kulmudeta näos.

Ja siiski — kes meist, tolleaegsetest kinoskäijatest, ei mäletaks tema ilmekat, ilusat, väljendusvõimelist nägu ja suurte silmade looritatud pilku?

Zarah esimene armastus oli kirjandushuviline ja teatrivaimustusest põlev noormees. Kuna sel ajal veel klassikuid kooliõpilastele comic strip'idena babypudruks valmis ei mämmatatud, siis luges Zarah, puhtast armastusest poisi ja teaatri vastu, kõik 37 Shakespeare näidendit läbi.

1924. a. oli tütarlapse onu Silfverhielm Riias rootsi saatkonna nõunik. Tädi Rut kutsus tütarlapse oma juurde Riiga, et tüdruk saaks veidi maailma näha ja õpiks korralikult saksa keelt kõnelema. See pooleteist aastat Lätimaal oli viljakas aeg, kuna Zarahl oli võimalik teaatrites ja kontsertidel käia. Tädi Rut oli ka see, kes esmakordselt noore neiu kunstniku talenti märkas ja ka seda, et Zarah hääl, kuigi mitte tugev, oli era- ja harukordne kontra alto.

Tagasi Karlstadis leidis Zarah sõbralikku toetust linnateaatri portjeelt, kes lasi teda lavatagant, kulisside vahel etendusi jälgida.

Zarah püüdis kuningliku teaatri draamakooli sisse pääseda, kui kukkus Oscar Wilde „Salome'ga" läbi.

ABIELLUS PASTORIPOJAGA

1926. a. abiellus ta pastoripoja Nils Leanderiga, kes oli teaatrikooli õpilane. Noorpaar elas Risinges, Östergötlandis peigmehe vanemate juures, kuna omaette elamiseks puudus raha. Noor abielumees läks varsti provintsi ringreisule ja Zarah istus kodus kahe väikese lapse poja Göran'i ja tütre Boel'iga. Pastori majapidamine oli kristlik ja kitsarinnaline. Maja klaverit võidi ainult koraalide mängimiseks kasutada. Ainus koht, kus Zarah võis omaette laulu harjutada, oli tükike maad kiriklast eemalasuv käimla. Nilsi vanemad arutasid, et ei tea miks noorik nii palju aega seal veedab — on tal sapi või maksaga midagi lahti?

20-ndate aastate lõpul oli Rootsi revüükuningas Enrst Rolf, pikk mees kui Dalarna maipuu ning tugeva lauluhäälega. Vaevu 22-aastane Zarah jättis lapsed vanavanemate hoolde ja sõitis ühe-otsa piletiga Norrköpingusse, et Rolfile prooviks ette laulda. Ta angazheeriti 15 koonise palgaga nädalas. Maksti isegi avanssi, et ta saaks koju sõita asju korraldama.

Esimene revüü esinemise toimus 1929. a. oktoobris Boràses. Rolf tutvustas Zarah Leanderit kui õnnelikku leidu ning ajalehtede kriitika oli noorele shansonetile soodne. Tema erakordne hääl ning bravuurne ettekandmiseviis äratasid tähelepanu. Järgnes leping Stokholmi rahvusteaatrisse. Revüü, millega Zarah pealinnas debüteeris oli „Rõõmus Stokholm" ja see esitati 1. jaanuari 1930.

Kunstnik elas leseksjäänud ema, kahe väikse lapse ja koolioalaliste väikevendadega kitsas kahetoalises korteris. Tema esimene abielu oli karile jooksnud. Aga tema „suitsune" sügav hääl oli pealinna teaatripublikule ruttu tuttavaks saanud.

„LÕBUS LESK"

Varsti aga leidis Zarah, et kuigi tal olid kaasasündinud anne ja hääl, puudus tal ikkagi kutsealaline ettevalmistus, vaimne sügavus ja inimlik küpsus. Samal ajal kujunes välja tuntud näitleja Gösta Ekmani teaater-aktsiaselts, mille koosseisu kuulusid üle 400 näitleja, laulja ja tantsija. Ekman pakkus Zarahle peaosa operetis „Lõbus lesk", millega 1931 a. hooaeg avati. Ekman ise pidi mängima prints Danillo osa. Ärevust oli palju — prints Danillo, kes laulda ei oska ja lõbusa lese Hanna Glavari osas piksevarda-pikune revüü shansonet, kes iialgi pole sõnalises osas ega operetis esinenud. Reklaam missugune!

„Lõbus lesk" oli suurejooneliselt hinnaliselt ettevalmistatud ning edu oli suurepärane — terve Stokholm jooksis kokku, mängiti aastapäevad ja gastroleeriti Kopenhagenis. Zarah opereti tuleristsed olid õnnestunud, kuid vaevalt keegi publikust aimas kuidas kogemusteta ja väljaõppeta laulja pidi katsetuste, heade nõuannete ja hirmu najal oma esimese operetiosaga toime tulema.

Kui Zarah 5 aastat hiljem Viinis Franz Lehàrit kohtas jutustas viimane: „Kui Ekman mult Stokholmi etenduse jaoks luba küsis, et Hanna Glavari osa sopranist kontra altoo häälele transponeerida, tundus mulle täiesti uskumatu et säärane hääl võiks üldse eksisteerida."

S.S.

(Järgneb)

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schnelder

Eesti aeg valvekorras

16. ja 17. jaanuaril
dr. A. Mae 493-7231

23. ja 24. jaanuaril
dr. J. Marley 921-7777

30. ja 31. jaanuaril
dr. M. Leesment 481-6834

VÄLIS-EESTI PÄEV KOPENHAAGENIS

STOKHOLM (EPL) — Traditsioonile truuks jäädes tulid Kopenhaageni eestlased 29. novembril järjekordselt kokku ja tähistasid väärikalt Välis-Eesti päeva. Sissejuhatuseks deklameeris seltsi sekretär Maimu Mardi haaravalt Lydia Koidula ja Kalju Lepiku luuletusi. Sellele järgnes vestlus Jüriöö mässu teemal.

Seltsi esimees Vello Helk andis lühikese ülevaate uuematest uurimustulemustest ja rõhutas eriti aspekti, et ülestõus ei saanud olla lihtne talupoegade mäss. Abilepingud Viiburi ja Turu foogtidega lubavad oletada, et ülestõusu tagapõhi oli laiem, nimelt eestlaste tahe oma saatuse edaspidisel kujunemisel kaasarääkimiseks. Andmed Jüriöö mässu kohta pärinevad suurtes joontes kroonikast, mille kirjutaja oli ordumeistri kaplan. Tema kirjeldust peab võtma teatav reservatsiooniga, eriti mis puutub ordu ossa. Ordu taotles Taani alla kuuluva Põhja-Eesti hõivamist. Ordu plaanid õnnestusid ja 1346 müüs Taani oma valdused 19.000 hõbemarga eest ordule.

Ametlikule osale järgnenud koosviibimisel austati teenelisi Kopenhaageni eestlasi.

☆ **Rootsi kuninganna on huvitatud Stokholmi Startorpi haiglale Ericsoni tehase poolt konstrueeritud ratastel liikuvast telefonist, mida näitab haigla peaarst dr. Maret Willems-Tarmet (vasakul). Haiglale tehti 90 miljonit krooni maksma läinud juurdeehitus.**

☆ **Matti Anniko, meditsiinidoktor ja Karolinska Instituteti kõrvahaiguste dotsent, kes pikemat aega töötas USA-s Michigani ülikoolis külalisprofessorina, saabus tagasi Stokholmi.**

☆ **Villu Laidsaar, Eestlaste keskkomitee Saksamaal sekretär, on „eraelus" aednik ja mesinik. Ta on Kleve linnas Reinimaal mesinike seltsi esimees ja aednike seltsi juhatusliige. Aednikud austasid teda hiljuti pikaaegse töö eesti ühingu juhatuses kingitusega. Ta juhatab ka kohapealset koori „Elefanten-Schuh".**

☆ **Antoine Koening Karlsruhes tähistas oma 90-aasta sünnipäeva. Ta kasvas üles Rakveres, kus ta isa oli metsaülem.**

☆ **Aino Schirmer, eesti naiskunstnik Kölnis, esines näitusega Dürenis. Kohalike lehtede arvustused tõstavad esile tema isikupäraseid linna miljööosid, kus ta on silmatorkavalt detailne. Ta maalib enamikus akvarelle. Kunsti õppis ta Münchenis Rabenaueri juures.**

☆ **Eesti Komitee juhatuse koosolekul Rootsis valiti sisseränunministri juures oleva nõuandva kogu liikmeks insener (civ. ing.) Rein Tarmet kuna senine esindaja seal, Aksel Mark, teatas oma tagasiastumisest. Rein Tarmet on Eesti Komitee juhatuse liige ja kuulub EDU presiidiumi.**

Nihitsa veste

KREEGIKOOK

Meil oli parajasti vihane kurgisoolamine käsil. Kogu vigvam oli täis kurgi, tilli, äädika ja sõstralehtede hõrgutavat aroomi. Ja kogu vahmiil oli tõhusas tegevuses. Köök oli täis topsikuid, vitsikuid ja nätsikuid.

Korraga helises telefon. Traadi teises otsas oli kaugelt tuttav Villem Vihmakass oma suguharuga. Et oleme parajasti autoga teie kandis patseerimas ja astume hiljem teie poole sisse. Oleme umbes kolme tunni pärast teie sauna ukse taga nagu nälg.

See polnud teps mitte hea uudis. Tuli igasugune ja igapäevane tegevus lõpetada ja seada valmis kõrgete külaliste vastuvõtmiseks.

„Vanamees", käsutas Kurnäu. „Sul nooremad jalad (Ehkki kaheksa aastat vanemad ja täis sotsialistlikku tina). Too kohe keldrist purk kreeke. Peame imesiva koogi küpsetama."

Et käsk on vanem kui meie, siis koperdasin 40 astet allapoole ja tõin esimese ettejuhtuva klaasi kreeke üles. Kurnäu segas juba tainast, et hüva kohvikõrvane saaks õigeaegselt valmis. Segamismasin lõi nad taignaga koeksistentsi. Ja madaam Kurnäu lükkas pool tundi hiljem koogi ahju.

Vahepeal loputasime paraadserviisi, tõin lilli, panin lina lauale ning lõin maa kombeid austades trepi prillikivina läikima.

Pühkisin parajasti tänavat kui Vihmakassi limusiin ette veeres. Isand ja emand Vihmakass ronisid masinast välja koos kolmeaastase võsuga nimega Otu. Seega oli piduliku sündmuse peaaktöörid platsis.

Ega siis midagi kui istusime lauda. Väike Otu oli vahepeal ahvina turninud aknakardinate küljes ja need maha tõmmanud. Ka paar lillepotti ja telefoniaparaat olid teinud hädamaandumise põrandal. Proua Vihmakass uuris mu karistavat pilku ja ütles:

„Ega tänapäeval tohi last keelata. Ta võib saada kompleksid. See on moodne antiautoritaarne kasvatus, teate."

... ja mis on häbematus ümbruskonna ja kaasinimeste vastu, mõtlesin, aga seda ei passinud öelda.

Vahepeal oli väike Otu harinud pihku tüki kooki. Hammustas laia lõuaga, süütas välja ja ütles ainult ühe sõna:

„Merde."

Proua Vihmakass reageeris mu üllatunud pilgule:

„Otust saab korporant. Võtsime talle prantsuse kasvataja, et õpiks juba maast-madalast peenemaid kombeid."

„Seda on näha jah", tegin komplimendi. „Oskab juba paremaid sõnu prantsuse keeles."

„Palun võtke ka ette, laske hea maitsta", julgustas Kurnäu külalisi.

Vihmakasside paar proovis kooki. Aga nad tegid seda nagu äärmiselt pikkade hammastega. Imestasin nende isupuuduse üle, sest oli parajasti aeg, mil iga vähegi endast lugupidav Liiduvabariigi kodanik joob kohvi ja näsib kooki.

Ja siis plahvatas pomm. Kurnäu, kes oli ametis külaliste teenimisega, proovis järgmisena. Ta muidu sõbralik silmnägu muutus üpris morniks. Seiras mind vihase pilguga, andis mulle mõttes paarid õrnad täied üle küüru ja sisistas läbi hammaste, mida ta tavaliselt muidu külaliste ees ei tee:

„Sa kuramuse vanamees! Kahejalgne lubjaahi! Saada tühja asjale, karga ise kannule."

Proovisin ise ka kooki. See maitses äädika järgi. Mõnus praasnik oli rikutud. Olin toonud ähmiga keldrist magushapud kreegid, milledel suhkru kõrval ka äädikat sees. Neid sööme tangupudru kõrval siis kui tuberkuloos tengelpungas ei luba liha katsuda.

Kurnäul oli hirmus piinlik, sest ta perenaiseau oli saanud suure mõlgi. Vabandas küll, aga see ei hajutanud pilkavat naeratust Vihmakasside nägudelt.

Õnneks oli meil veel pool sepikut majas. Uhke kreegikook maandus prüginõus ja seltskondlik suursündmus jätkus, sepiku, kohvi ja marmelaadiga.

Vihmakasside suguharul oli kiire minek, sest Otu nurus jäätist, mida meil majas ei olnud.

Mis mu saunas hiljem juhtus, sellest vaikivad ajaloo kroonikud. Võin ainult nii palju öelda, et järgnenul oli saunaga mõndagi ühist.

MÕTTESÄHVATUSI

Kõik ajaloolised raamatud, milledes pole valesid, on kohutavalt igavad.

☆

Solidaarsus on laev, mis ilusa ilmaga kannab kaks inimest, halva ilma puhul ainult ühe.

☆

Inimene on looduse okaskroon.

☆

Alguses oli sõna, siis tuli vaikimine.

☆

Käsutamine pikendab elu. Seepärast saavad kindralid ja dirigendid vanaks.

☆

Platoonilised kommunistid elavad läänes.

☆

Kui inimeste sõgedusega saaks väetada põldu, võiksid kõik kunstväetise vabrikud oma uksed kinni panna.

☆

Inimkond läänes koosneks invaliididest, kui kõigil varastel raiutaks islami kombe järgi parem käsi maha.

☆

Kui ülekohtuga saadud raha haiseks, peaks paljud võtma omale elukoha avalikus käimlas.

☆

Ajalehe sisu võib olla kurb, aga kuulutused on sageli lõbusad.

☆

Naine on ainuke kingitus, mis ennast ise pakib.

☆

Vale surmab armastuse. Aga avameelne tõde veel ennem.

☆

Abielumees on kõige hinnaväärsem soojaveepudel.

NALJAD

Veltveebel nekrutile:

„Kas teil on ka vend olemas?"

„Just nii, härra veltveebel."

„Seda ma arvasin, sest nii loll kui teie ei saa keegi üksi olla. Mis on teie vend elukutselt?"

„Veltveebel, härra veltveebel."

☆

„Mis on kõige kõrgem karistus bigamii eest?" küsis professor juuratudengilt.

„Kaks ämma."

☆

„Kuidas on „DDR-"-i kõige uuema ajalehe nimi?"

„Pea lõuad!"

„Mis?"

„See on õige. Juba 17 miljonit inimest hoiavad suu kinni."

☆

Brezhnev võtab kõned taevasse ja põrgusse. Hiljem saab ta kõnede kohta arve: kõne taevasse 200 rubla ja kõne põrgusse 10 kopikat. Brezhnev saadab järelepärimise, miks nii suur hinnavahe on. Vastuses seisab:

„Kuna põrgu on kohalik kõne."

☆

„Kas vastab tõele, et vodka juures võib unustada õnnetu armastuse?"

„Põhimõtteliselt küll. Aga kes vodkat enam armastab kui naisi, see ei koge õnnetut armastust."

★

Kaks tõusikut vestlevad. Üks küsib:

„Kas tunned Goethet?"

„Üsna põgusalt. Nägin teda kolmapäeval raekoja keldri lokaalis."

„Teie valetate."

„Kuidas nii?"

„See lokaal on kolmapäeval suletud."

☆

„Papa, kus asub Aafrika?" küsib koolijutsu isalt.

„Väga kaugel ei saa see olla. Meie juures töötab üks neeger ja tuleb igal hommikul jalgrattaga."